

מורה חדש (אוי קרט)

עיתון יומי בלתי מפלגתי בשפה העברית. העורך: ד"ר א. מרמון מאחראי: דוד שני. המדפיס: מורה חדש בע"מ ת"א. רח' הנגב 11.

XL. עיוליאם שנה מ.
Főszerkesztő: Dr. MARTON ERNO.
A szerkesztésért és kiadásért felelős: SCHON DEZSO. - Kiadó: Mizrach Chadas Ltd., Tel-Aviv, Rechov Hanegev (volt Schlesinger) 11. sz. Telefon: 67677.

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Chruscsev lett a Szovjetunió új miniszterelnöke

Sztalin óta először van ismét egy ember kezében a főtitkárság és a kormányelnökség - Nyugaton bizonyos aggodalmat keltett Bulganin marsall eljövete

A nemzetközi politika beavatott körében hetek óta nyílt titok volt, hogy az újonnan megválasztott Legfelsőbb Szovjet első ülésén elfoglalja a miniszterelnöki székét, de csak kevesen sejtették, hogy ezt a tisztséget is Chruscsev főtábornokkal fogják betölteni. A szovjet politika körforgása ezzel vizsgálatra a pontra, ahonnan Sztalin halála után elindult, vagyis a teljes személyi diktatúra vonalára.

"A kollektív vezetés" rendszere, amelyről olyan sokat beszéltek az utóbbi időben a szovjet vezetők, éppúgy a múlté, mint a liberalizálási ígéretek, amelyekkel a Sztalin utáni korszakban igyekeztek a tömegek elégedettségét fektetni tartani. A diktatúra örök természetrajza ebben az esetben is beigazolást nyert, vagyis nem képes elviselni semmiféle lazítást, vagy liberalizálást.

Chruscsev miniszterelnökké való megválasztását a nyugati világ szemmel látható aggodással fogadta.

Moszkva, (Reuter, AFP). A Legfelsőbb Szovjet tegnap délelőtti első ülésén Klementij Vorosilov marsall, a Szovjetunió elnöke felolvasta Nikolaj Bulganin mar-

szterelnöki tisztségre, aki megtartja eddigi hivatalait is. A Legfelsőbb Szovjet tagjai öt másodpercig némán ültek a helyükön és csak ezután hangzott el a tapsvihár.

Bulganin marsall komoly arccal, de nyugodtan fogadta a változást szóló bejelentést, majd pedig beszélgetni kezdett Vorosilov marsallal az elnökség többi tagjaival. Amikor a tapsvihár felhangzott, Bulganin elmosolyodott és csatlakozott a tapsolókhoz.

Chruscsev szemét az asztalra szögezve mozdulatlan arccal hallgatta a jelentés felolvasását és csaknem egész idő alatt eltakarta az arcát.

Elsőnek Mikojan helyettes miniszterelnök üdvözölte Chruscsevet és többször megszoritotta a kezét. Bulganin, aki közvetlenül Chruscsev mögött ült, nem fejezte ki szerencsekívánatait és nem nyújtott kezét.

A Legfelsőbb Szovjet elnökségi pódiumán egybeként személyiségek is helyet foglaltak, akiket a Legfelsőbb Szovjet megelőző, rövid gyűlésen választottak be az elnökségbe. Közöttük van Andrejev, Bliajev, Budjonny marsall, Alexis Kirilcsenko, akit sokáig Bulgária valószínű utódjaként emlegettek, továbbá Mazorov, Szpiridonov és Ustinov.

ÁLTALÁNOS OFFENZÍVA a szumatrai lázadók ellen

Elaknították szigetre vezető tengeri utakat

Dzsakarta, (Reuter). Az indonéz kormány csapatok általános offenzívát indítottak Szumatra központi részében a lázadók ellen és már eddig is jelentős sikereket értek el. Az offenzíva célja Padang, amely a lázadók egyik központja a sziget nyugati részében. Pakan Baru, az olajváros és az egész petróleumvidék már a kormány csapatok kezén van.

Hivatalos jelentés szerint a kormány hadiflottája aknákat rakott le Szumatra partjainak egyes részein, hogy ilymódon tengeri blokádot állítsanak a lázadókat. Singaporei értesülés szerint a Padang elleni támadás nem csak a szárazföld felől, hanem a tengerrel is várható.

Katrudia ezredes, a kormány csapatok 33 éves parancsnoka kijelentette az újságíróknak, hogy a lázadók menekülésben vannak és katonái kiképzésük amúgy is hiányos. Az ezre-

des szerint a lázadók külföldről kapnak fegyverellátást, amit repülőgépek ejtőernyőn dobhatnak a nekik. A nyilatkozat nem jelöli meg az államot, amely a lázadókat segíti, de semleges megfigyelők szerint ez csak kizárva, hogy az amerikai támogatják a lázadókat.

A lázadók egyikeként arról adnak hírt, hogy sikerült több helyen visszaverniük a kormány csapatok támadását.

Több mint ötven atomrobbantást hajtott végre tavaly a Szovjetunió

473 kilométer magasságra emelkedett a legújabb egyfázisú orosz rakéta

Moszkva, (Reuter). - A Tass ügynökség jelentése szerint a szovjet tudósok február 21-én egyfázisú rakétát lőttek ki a geofizikai év kísérleteinek keretében.

Az Oroszország európai részében felröpített rakéta, amely a benne lévő műszerekkel együtt 152 kilót nyomott, 473 kilométer magasságra emelkedett, majd az előre megállapított ponton visszavált a földre. A rakéta belsejében olyan felszerelés volt, amely megakadályozta, hogy a tengelye körül forogjon. Ennek a rakétának a révén első alkalommal lehetett információkat kapni a szabad elektronok elosztásáról az ionoszférában, valamint a 360 kilométeren felüli atmoszférikus nyomásról.

London, (Reuter). - Harold Macmillan angol miniszterelnök tegnap több képviselő kérdésére válaszolva kijelentette, hogy a Szovjetunió az elmúlt évben több mint 50 atombomba és hidrogénrobbantást hajtott végre. Arra a kérdésre, hogy csökkentették-e a Szovjetunióban ezeket a kísérleteket, Macmillan így válaszolt: „Ennek az ellenkezőjét mondhatnám.”

A nyugati metropolisokban hivatalosan még nem reagáltak a Szovjetunió vezetésében bekövetkezett változásokra. Washingtonban a szovjet ügyek szakértői körében azt mondták hogy Bulganin marsall eltávolítása nem okozott nagyobb meglepetést az Egyesült Államokban. Külügyminisztériumi tisztviselők nem hivatalosan azt a megjegyzést tették, hogy ez a döntés tovább jelentős lépésnek számít Chruscsev azon ambíciójának teljesítése felé, hogy teljes hegemóniára jusson a Szovjetunió életében. Chrus-

Angol politikai megfigyelés (Folyt. a 12. oldalon)

Mai számunk

12 oldal

Regényfolytatás Keresztrejtvény

Végetért a cionista Akcióskomite ülészaka

Újabb felhívás az orosz és romániai zsidóság alijjázása érdekében A világ zsidóságának fel kell vennie a harcot az arab bojkott ellen

A cionista Akcióskomite a tegnapi virradó éjjel megtartott zárülésén hozott határozatában lelkes szavakkal azonosítja a cionista szervezet és a világ zsidóságának érdekeit Izrael államának érdekeivel és feltétel nélküli támogatásáról biztositja a zsidó államot.

A zárülésen megszavazták a bizottságok által előterjesztett összes javaslatokat, elsősorban a Szochnut 211 és fél millió fontos évi költségvetését. A költségvetési szakasz kihangsúlyozta, hogy a Szochnut szükség esetén a kijelöltnél nagyobb összegeket költethet el, hogy finanszírozza a zsidók bevándorlását olyan országokból, ahol az alijja megszüntetésének veszélye fenyeget, vagy pedig a zsidó közösség van veszélyben.

Az Akcióskomite felszólítja a Szovjetuniót, hogy engedélyezze a szabad alijját és tegye lehetővé az orosz zsidóság számára, hogy kulturális kapcsolatokat létesítsen a világ zsidóságával. A cionista szervezet üdvözlését küldi a román zsidóságának és ismételt felszólítja a román kormányt, hogy ígéretének megfelelően tegye lehetővé a szétszórakított családok egyesítését.

A világ zsidóságának minden tekintetben nyíltan Izrael állama mellé kell állnia és ennek tanúságát kell adnia abban, hogy aktívan felveszi a harcot az arab gazdasági bojkott ellen és fokozza az Egyesült Gyűjtő-

akció anyagi támogatását.

Ugyanakkor fokozni kell az együttműködést a Szochnut és az izraeli kormány között. Az Akcióskomite külön bizottság létesítését határozta el, amely a Szochnut vezetőségével együtt és a kormányval egyetértésben részletes tervet dolgoz ki ennek az együttműködésnek a fokozására. A már meglévő „koordinációs bizottságnak” ki kell terjeszteni tevékenységét.

A közeli helyzettel foglalkozva az Akcióskomite felhívja a világ figyelmét arra, hogy a legújabb fejlemények újabb fenyegetéseket tornyosulnak Izrael politikai egén és elsősorban az arab országoknak szülő fegyverszállítások veszélyeztetik Izrael békéjét.

A Szochnut továbbra is az alijját és a klitát tartja legfontosabb feladatának és a legfőbb célkitűzése a harmadik millió elérése.

Tibériás megünnepelte felszabadulásának 10-ik évfordulóját

Bár Jehuda belügyminiszter felavatta az új sporttelepet

Tibériás tegnap ünnepélyes keretek között ünnepelte meg a kormány és a hadsereg képviselőinek jelenlétében felszabadulásának 10 éves évfordulóját.

Réggel 9.45 órakor szíréna bűgös jelezte az általános munkaszünet kezdetét és 10 órakor ünnepi imát tartottak Rámbám sirjánál. Ezután a város felszabadítói vonultak fel, hogy átvegyék a felszabadítók jeltvényét. Kádís Luz földművelésügyi miniszter fia helyett vette át a jeltvényt, aki részt vett Tibériás felszabadításában és később elesett. A felvonulós menet legkedvesebb részle a város felszabadításával egyidős gyerekek csoportja volt, akik fejükön a

10 éves jubileumot jelképező koronákat hordtak.

Az ünnepség vendégeit a felvonulás után a kinereti halászbok látták vendégül. Délután Bár Jehuda belügyminiszter megnyitotta az új futballpályát és a haifai Hápoél 4:3 arányban legyőzte a tibériasi Hápoéit, amit sokan ünnepnek tekintettek. A kezdő rugással Mosé Cáchar polgármestert üdvözölték meg.

Este nagyszabású ünnepséget tartottak a város főterén, az Arbéban pedig a tibériasi üdülőket látták vendégül.

Csak a különleges jubileumi minőségű

AROMATIC cikóriát vegye fűszeresétől

כשר לפסח

A harmadik amerikai műbolygó

Washington, (Reuter). - Az amerikai flotta kutatóintézete tegnap közölte hogy az Egyesült Államok harmadik mesterséges bolygója, amelyet szerdán lőttek ki, 4-6 hónapig marad meg pályáján. Ez a feltevés azokon az információkon alapul, amelyeket a bolygó útját figyelő állomások közölnék. A bolygó 1157 perc alatt kerül meg a földet, pályájának legtávolibb pontja 2.700 kilométer, a legközelebbi pedig 200 kilométer.

Izraeli festők kiállítása képek keretek művészi kivitelben
TEL-AVIV DIZENGOFF 147 ROSENFELD Telefon: 29044

»LE GOUT« női textilanyagüzlet
Legújabb külföldi és belföldi, exkluzív anyagok nagy választékban
TEL-AVIV, HESS-UTCA 4. SZÁM. (Allenby sarok)
A Budapestről jól ismert MÁRKUS LEÓ Erzsébet-körúti divatárkereskedő

HOTEL-PENZIÓ ESPLANADE
NAHARIA • Tel. 179 megnyílt.
Méréskeft árak.
Pészachra előjegyzéseket kérünk

TEL-AVIV-JAFFA POLGÁRAI!
Már csak 3 napig 20% bírság nélkül lehet befizetni a városi adótarozásokat
EBBEN A HÓNAPBAN A PÉNZBESZEDŐ HIVATALOK REGGEL 8 ÓRÁTÓL ESTE 6 ÓRÁIG MEGSZAKÍTÁS NÉLKÜL NYITVA VANNAK. AZ ADÓ A VÁROS MINDEN BANKJÁNÁL IS BEFIZETHETŐ
TEL-AVIV-JAFFA VÁROSA

Négyezer font pénzbüntetésre ítélték a Tempo szörpgyárat

A bírói ítélet szerint maga a kormány is elad cukrot hivatalos áron felül

Bentov telavivi járásbíró tegnap 4000 font pénzbüntetésre ítélt a Tempo szörpgyárat, amely 30 tonna hivatalos áron kiutalt cukrot eladott a szürekpiacra. Ítéletében a bíró megállapítja, hogy nem egészen világos a helyzet a cukor hivatalos árúsitása körül. Egyrészt még mindig fennállnak az árszabályozó rendeletek, másrészt a kormány magad el hivatalos áron felül cukrot a nagykereskedőknek, nyilvánvalóan a céljal, hogy azt további haszonnal eladják. Így keletkezett a szürke piac, amely törvény-

ellenes ugyan, de a kormánytól indul ki s az a célja, hogy a hivatalos adagon felül is ellássa cukorral a fogyasztókat. Nem egészen alaptalan tehát a Tempo tulajdonosának, Mose Bornsteinnek a védekezése, hogy jóhiszeműen járt el. Az ő esete abban különbözik a többitől, hogy nem a hivatalos áron felül vásárolt cukrot adott drágábban tovább, hanem szörpkészítésre hivatalosan kiutalt cukrot adott el. Ezért a kihágás elkövetésének időpontján érvényes cukorár figyelembevételével 4000 fontra ítélt a bíróság.

A MEDDŐ NŐK JELENTŐS RÉSZÉNEK LEHETNE GYERMEKE

A telavivi szülőkórház főorvosának érdekes előadása

Dr. A. Joél, a telavivi Hadassza szülőkórházának főorvosa tegnap a Rotary-klubban tartott előadást a magtalanság okairól és gyógy módjairól. Ennek során azt a rendkívül érdekes megállapítást tette, hogy a magtalan asszonyok jelentős százaléka fizikailag teljesen egészséges és lelki okokra kell visszavezetni, hogy nem fogamzának meg. Elsősorban a szülőköt kell ezért okolni, akik helytelen szexuális nevelésben részesítik leányaikat. Félelmet és undort ébresztenek

bennük a férfiak és a nemi élet iránt és ezzel olyan belső ellenállást fejlesztenek ki náluk, hogy az magtalaná teszi őket.

Az ilyen esetek azonban nem gyógyíthatatlanok. Ezzel szemben a fiziológiai magtalanság, amely elsősorban férfiaknál fordul elő, csak az esetek 25 százalékában gyógyítható, főleg sebészi beavatkozás útján. Az orvostudomány még nem találta meg a módszert, amely radikálisan gyógyítaná meg a magtalan férfiak többségét.

Dr. Petru Manu román követ a családok egyesítéséig ígéri

A követ részt vett a Zsidó Világkongresszus izraeli tagozatának vezetőségi ülésén

A Zsidó Világkongresszus izraeli tagozatának vezetője küldöttségileg meghívta legutóbbi ülésére dr. Petru Manu román követet, aki elfogadta a meghívást és megjelent az ülésen. Vele együtt volt G. Petrescu, a román követés első titkára is.

A követet dr. Arjé Tartakover professzor, a Zsidó Világkongresszus izraeli csoportjának elnöke üdvözlötte hangsúlyozva, hogy a román zsidóság sokszáz éves szenvedés és faji megkülönböztetés után végre elnyerte polgári jogait. Tartakover megelégedésének adott kifejezést afelől, hogy Romániában szabadlábba helyezték a cionizmusért letartóztatott zsidó közéleti férfiakat és felkérte dr. Manut, adja a román kormány tudtára a világ zsidóságának azt az őszinte vágyát, hogy felvehesse a kapcsolatokat a romániai zsidókkal a magyarországi zsidóság példájára, amely nemrég lecsatlakozott a Zsidó Világkongresszushoz.

Felszólaltak még Mose Arán és dr. Junitsman képviselők, valamint A. Reiss, a Kongresszus vezetőségének tagja, akik az egymástól elszakított román-zsidó családok szenvedéseit ismertették.

Ezután dr. Petru Manu követ emelkedett szólásra és ígéretet tett, hogy továbbit fogja kormányához a Világkongresszus kívánságát. A családok egyesítéséről szólva dr. Manu elismerte, hogy ez fájdalmas emberi probléma, majd a következő kijelentést tette:

Felozslatták az iráki parlamentet

Bagdad, (Reuter). — Az iráki parlamentet tegnap felozslatták közvetlenül azután, hogy jóváhagyta az alkotmánymódosítást, amely lehetővé teszi Irák és Jordánia federális egyesülését. Az alkotmányt a szenátus tegnap, a képviselőház pedig tegnapelőtt hagyta jóvá. Rövidesen választásokat tartanak, amelyeknek az időpontját még nem közölték.

2 1958 III 28 Uj Kelet

HIREK

5718 niszán 7.	1958 március 28. péntek
Gyertyagyújtás:	
Jeruzsálem	5.18
Tel-Aviv	5.36
Haifa	5.27
5718. niszán 8.	1958. március 29. szombat
„Sábát Hágadol”	
Heti Szidra: Cáv	
Haftara: „Voarv Lásém”	Máleacht 3.
Szombat kimenetele:	
Jeruzsálem	6.33
Tel-Aviv	6.29
Haifa	6.33

— Terjed a japán vasutasztrájk. Tokióból jelentik: A japán vasúti munkások, akik néhány nappal ezelőtt 48 óras figyelmeztető sztrájkot tartottak, tegnap általános munkabeszünetést kezdtek. A sztrájk következtében, amely több mint 100 ezer munkást foglal magában, a szigetországban majdnem a teljes vasúti autóbusszforgalom szünetel. — A sztrájkolók fizetésemelést követelnek attól a 92 magánvállalattól, amelyek Japánban a vasútvonalak és autóbusszkoncessziók nagyrészt tartják a kezükben.

— „Hadash” 15 éve „Hadash” állandóan növeljük, szelektáljuk óriási könyvtálmányunkat. „Hadash” a legjobb kölcsönkönyvtár, Tel-Aviv. Hájárkon-utca ötvenkilenc. — A kémia csodája! Hosszas kísérletezés után sikerült az elismert BARBIEN kénművelő borotválóport kellemes illattal forgalomba hozni. 360 pruta. Chómeent.

— Utazás közben kigyúlt a teherautó rakománya. Rison Lecion mellett az országúton utazás közben kigyúlt egy teherautó és a rajta lévő 2000 font értékű élelmiszer elégett. Menáchem Ben-David áskálóni soffőr füstszagot érzett és amikor leállította az autót, megdöbbenve tapasztalta, hogy rakománya lángban áll. — Valószínűleg a villamoszerkezet zárlata okozta a tüzet, amelyet a kikerített rendőrség eloltott úgyhogy magának az autónak nem történt komoly baja.

* HITACHUDUT OLÉJ HUNGARIA — HAIFA *

Március 31-én, hétfőn este 8 órakor a Bélyegyűjtők klubjában, Herzlia-utca 24 szám alatt tartjuk meg vitéstünket a

todáá jehudit terv-ről

Előadó: SCHÖNDEZSÓ, az Uj Kelet felelős szerkesztője. Az előadást vita követi, amelyen a haifai magyar jisiv prominens vezetői szólnak fel.

FORMAIKA HAIFA, HECHALUC M. WERTHEIM 70.

Haifai mozik műsora:

ARMON: FELEDHETETLEN ÉJSZAKA

EN-DOR: Szombat, vasárnap, hétfő: TARZAN ÉS A SATÁN LÁNYA Kedd, szerda, csütörtök: A MAGANYOS LOVAG

HADAR: Telefon: 2509 Szombat, vasárnap, hétfő: AFRIKA LANGOKBAN Kedd, szerda, csütörtök: A HÁROM MUSKETÁS D. e. 11-kor és d. u. 2-kor: JANCSI ÉS JULISKA

GANIM: DASZTAN

ORION: TAP ROOTS

GAL-OR: Nappal: péntek, vasárnap: ARANYÁSOK NYOMÁBAN Hétfő, kedd: IGY SZERET EGY MEXIKÓI Szerda, csütörtök: NYOMOK A KODBEN Este: THE PHENIX CITY STORY

ACMON: TIZEZER HÁLÓSZOBA

MAY: SORSDÖNTŐ PÁRAJ

ORAH: ET DIEU .. CRE LA FEMME

AMFITEATRUM: SAIT — ON JAMAIS

— Mindenáron meg akart halni. — Aháron Federlein, Jársrés mosáv 34 éves mezőgazdasági kiképzője a tegnapi virradó éjjel kettős öngyilkosságot követett el: mérget vett be és felvágta az ereit. A mentőautóban még eszméletlenül volt és azt mondta a soffőrnek, hogy követe el tetteit. Az Aszaf Hárófé kórházban néhány óra múlva meghalt.

— Felhívás! A Mizrachi-Hápoel Hámizrachi jeruzsálemi magyar tagozata ezidén is a Fischer vendéglő különtermében rendezi a hagyományos társas szederestét. Résztevők — költségmegtérítéssel is — jelentkezzenek a Jesájahu-u. 84. sz. a. irodahelyiségben hétfőn (márc. 31-én) d. u. 4.30—6.30 között. Ingyenes társas szederestét rendeznek Kirját Jovél (Bét Máznil) Azbesztinában is dr. Löwenheim rabbi vezetésével. Akik ezen részt óhajtanak venni, szilveszteredjenek nála jelentkezni: Kirját Jovél 64., bájít 1/4., minden este.

A vezetőség.

CHUG KADIMA TRADICIONALIS szeder-eslje

Április 4-én, péntek este pont 7.30-kor a Kálacionista párt dísztermében, King George 33. Rendező: SAUBER MICHAJ-LOVICZ SANDOR, híres magyar kántorok közreműködésével.

Kittnő ünnepe ment. Részvételi díj 6. — font. Indokolt esetben ármérséklés. Jegyek már csak korlátozott számban kaphatók: King George 33. sz. alatt, d. u. 4—7-ig Epstein Alkosnál, továbbá az Union bankban, Allenby 120., Weinberger Emanuelnál és Blech Lajosnál.

— Magánzámlára adták el a Tnuva baromfiát. Zohár telavivi járásbíró tegnap 7 napi vizsgálati fogságot rendelt el Slomo Kohén és Elijáhu Avudí, a Tnuva baromfiosztályának két alkalmazottja ellen, akikkel szemben az a gyanu, hogy 3000 font értékű baromfit eladtak és nem számoltak el a befolyt összegekkel. Ugyancsak 7 napi vizsgálati fogságot rendelt el a bíró Chánoch és Smuel Brenner Karmel-piaci kereskedők ellen, akik megvették a baromfit, holott tudták, hogy az lopott áru.

— Felemelték a szülési segélyt. Jeruzsálemi tudósítónk jelenti, hogy a Kneszet munkügyi bizottsága 86. — fontra emelte a szülő anyák egyszeri szülési segélyét, amit a nemzeti biztosítótársaság keretében folyósítanak. Eddig 80 font volt az állami szülési segély.

A követelések elévülési határa: 7 év

Jeruzsálem, (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap véglegesen megszavazták a különféle követelések elévülését meghatározó törvényt, amelynek értelmében a polgári keresetek hét éven belül elévülnek, amennyiben nem kerülnek bírósági fórum elé. Telkekre vonatkozó követelések esetében a törvény 15 évben állapította meg az elévülési időszakát.

AJÁNDÉKOT PÉSZACHRA SACHER

Illatszertárban vegyen (azelőtt Póstyén) T. A., Picchiotto-u. 23. (Főposta mögött)

Keresztretjévpályázatunk nyertesei:

1. József Attila válogatott verseit a 341. számú rejtvény megfejtői közül Kiperman Cipora, Haifa, Bét-Gállim, Slikun Chájálim 2/II/2.
2. Ország György: „Kilenc kaspas katoná” című könyvét a 342. számú rejtvény helyes megfejtői közül Kondor Laura, Jeruzsálem, Bét Máznil 172.
3. Alexander Dumas „A három testőr” című regényét a 343. sz. rejtvény helyes megfejtői közül Sternberg Gila, Rámát-Gán, POB 262., nyerte.

A könyveket postán elküldtük.

— Jozsef Trumpeldor volt fegyvertársának temetése. Nagy részvét mellett kísérték utolsó útjára a telchájai sómérteteműbe Eliezer Krollt, aki Jozsef Trumpeldorral együtt harcolt 1921-ben Tel-Cháj védelmében. A gyászmenet, amelyben számos közéleti személy vett részt, Kfár Giládi ebédelőterméből indult el. A sírnál az Ichud Hákvuocot Vöhákibucim szervezet nevében J. Mendel, a Hisztádrut nevében pedig Z. On tartott gyászbeszédet.

KERESSEM

dr. SCHLEIFERT

pesti könyvabútorkereskedő (Podmaniczky-utca 1.), akit Nagykáráról bátyammal, dr. Herskovits Fábinnal együtt vittek Ukrajnába (101/8. század)

Sürgős választ kér: Dr. KENEDI FERENC Tel-Aviv. Arba Arazot 26.

*Kelen Pál zongoraművész Chopin — Liszt estét ad április 7-én, hétfő este 8.30-kor a telavivi Bét Leszin-teremben.

— A 18 éves férj kinoza 17 éves feleségét, aki gyereket vár. A jaffai rendőrség jajgatva jelentkezett szerdán egy 17 éves asszonyka, aki az ügyeletes rendőrtisztnek megmutatta, hogy a teste csupa kék folt. Elmondotta, hogy negyedik hónapja állapotos és amióta 18 éves férje ezt tudja, szakadatlanul kinoza. Férjének szülei nálaknak és azok is pokollá teszik életét. — Szerdán reggel férje megkötözte kezét-lábát, hogy elverje, amitől csak a sikoltozására előkerült szomszédok mentették meg. A férj megszökött otthonról és a rendőrség keresi.

*Szakkönyvek, szótárak szakácskönyvek, szépirodalmi regények legolesóbban: Allenby magyar kölcsönkönyvtárban, Tel-Aviv, Allenby 11. felelelet.

*Szép, divatos női tászkák készítői árban Évától, T.A., Allenby 90.

ÓRA, ÉKSZER - EZÜST VÉTEL - ELADÁS

alkalmi vételek NEUWIRTH Allenby 64. (azelőtt Bpest, Király-u. 28.)

* Villanyborotváját csak szakemberrel javítsa. — Rubin, Tel-Aviv, Jeszod Hámáálá 8. Tácháná Merkáitnál.

— Az „Ismerd meg hazádat” — sorozat következő programja: Gervai Sándor előadása „Világneveti válságok az izraeli irodalomban” címmel, valamint héber költők verseiből dr. Joleszné Szabatos Zsuzsa ad elő magyar fordításban, március 30-án, vasárnap este 8 órakor, a progresszív párt központi előadótermében (Tel-Aviv, King George 48).

Lóránt! Lóránt! LÓRANT! A világirodalom és könnyű műfajok valamennyi bestsellere a polcaikon! Lóránt-könyvtár Tel-Aviv, Rch. Har-Sinai 2. (az Allenby-úti nagytéplom mögött).

— Rejtvénymegfejtőink figyelmébe. Mai keresztretjévpályázatunk helyes megfejtői között G. B. Shaw „Pygmalion” című szindarabját soroljuk ki. A világhírű író legnagyobb sikerű színműve egy virágáruslány és egy Higgins nevű bogaras nyelvtanárnak furcsa története és a darab 5 felvonásának ürügyén a társadalmi viszonyok ezernyi ellentmondását figurázza ki az ir szellemóriás, a töle megszökött vitriolos humorral és kevés elnézéssel az úgynevezett „köztisztelget érdemlő” kategóriát iránt. A darab filmváltozata is világsiker volt és Mészöly Dezső csillogó új fordításában 1953 óta valóságos reneszánszát éli a darab a magyar színpadokon. Legújabb kiadása tavaly jelent meg a budapesti Európa kiadónál.

FRIZURÁK
festés, dauer, arckezelés, lefogasztás, kozmetikai kurzusok
DIANA
Tel-Aviv, Reines-u. 1. Tel. 26066.

— Az orvoshoz készült és egy orvos elgázolta. Ráchel Diamant 72 éves jeruzsálemi asszonyt, aki utban volt a Kupát Cholim rendelésébe, hogy megvizsgálassa magát az orrossal, tegnap elgázolta dr. A. Proter orvos autója. Így az asszony a Kupát Cholim helyett a Ziv kórházba került, állapot azonban nem életveszélyes. — „Hadash” dömping árusítás! Mindent eladunk! Mindent veszünk! Minden pesti könyv megrendelhető, „Hadash” kölcsönkönyvtár Tel-Aviv, Hájárkon utca ötvenkilenc.

— Eva Peron ékszerait kiárusítják. Buenos Airesből jelentik: Az argentin fővárosban már hetek óta folyik Eva Peron, az elkergetett elnök elhalt feleségének ékszeréből rendezett kiállítás. Az egyik ismeretlen amerikai vásárló 650 ezer pezot (körülbőlül 33 ezer fontot) fizetett egy briliánsokkal kirakott platina karótkőrét. Egy értékes fülbevaló 245 ezer pezóért kelt el.

Ortopéd FÜZŐK SÉRVIKOTÓK GUMI-HARISNYÁK lábszárvédők
E. HELLER HAIFA
REHOV HERZL 25-27 BETH HASHTON

— Elevenen megégett a felborult petróleumfőzőtől. Amikor Jozsef Zarbiv 26 éves jaffai lakos velőtrázó sikoltozásaira a szomszédok beharagot a lakásába, elő fákllyával találták szembe magukat. A nyomozás utóbb megállapította, hogy Zarbiv vizet akart melegíteni egy primuszon, a primusz felborult, a petróleum ráomlott ruhájára és a lángok belekaptak az átitatott ruhába. A szomszédok takarók és honok segítségével oltották el a lángnyelvűként égő embert, de már nem lehetett megmenteni. A Donolo kórházban behalt égési seibe.

* Detektívregényről — a legkomolyabb irodalom, mindent megtaia Samuel kölcsönkönyvtárban, Haifa, Herzlia-u. 7. udvarban.

Különleges alkalom!

Női hálóing	4.900
Női hálóing tobralko	5.900
Női pizsama, krepp, nem kell vasalni	7.950
Tobralko és se-lyem pizsama hosszú nadrággal	7.950
Női pizsama, 3/4-es puplin, azelőtt 13.50	7.950
Női pizsama, rövid nadrággal	7.950
Férfi sportbluz kiltinő minőség, azelőtt 12.800	7.950
Puplin férfias, nem kell vasalni, azelőtt 12.900	8.490

LEA
4 HERZLIAH ST. HAIFA

Jesiva a misszió árnyékában

Rámle főutcáján nézelődöm. Az autóbusszra várok, miközben a szembenlévő mellékutca egy kis erkélyes épületén nagybéti felirást pillantok meg: „Jesiva Rámle” — Rámle Jesivájára, — mondja a tábla az emeletes épület felett. A ház előtt a szűk utcában párosos kistűz csoportja rugja nagy buzgalommal a futballabdát.

Elindulok a kis utcában álló közület felé. Hátul a bejáratnál néhány gyermek csatlakozik hozzám, akik egy hívós tisztaság vezetésbe. Ugyanez a hívós tisztaság fogad később az épület minden szobájában, az edényektől esillogó nagy konyhában és a melléképületekben is. Az irodában a fiatal Rottstein rabbi fogad — hosszú vita után éppen most tette le a telefonkagylót. — mint később megtudom, ő a jesiva alapítója, vezetője, szellemi útmutatója és mindenese, aki másik két tanítótársával és a három főnyí személyzettel együtt látja el a 36 főnyí gyereksereg testi és lelki szükségletét most már harmadik esztendeje.

— Hogy kerül hozzánk? — kérdi tőlem a fekete szakállas, csillogószemű fiatal rabbinus. Nem nézem többnek 25—26 évesnél az ápnolt külsejű fiatal férfit, akiről aztán megtudom, hogy szábre, nős, két gyermek apja, a családja Bné Boráknak él, de ő csak sáhbátkor kerül haza. Napjait és éjszakáit egész héten a „moszadban” tölti el.

— Láttam a táblát és látam a futballozó gyereket, s ez a két dolog így együtt nagyon érdekelt engem, hát gondoltam, megnézem közelebbről, hogy néz ki belülről a rámle jesiva, — mondom neki.

— De hogyan került a rabbi ide, Rámlera, ahol azelőtt, azt hiszem sohasem volt jesiva? — Pontosan úgy, mint most ön, — feleli. Készültam a rámle főutcán. Közben a romos mellékutca-ba és a házakban lakó új olék meg a régi életbe is beletekintettem. Sok északafrikai és romániai olé telepedett le Rámle az utóbbi években, sajnos nagy része nehezen él. A gyerekek után érdeklődtem.

— A „moszad”-ban vannak, felelték apró vállvonogatással és miután a „moszad”-ban lévő gyermekek szülei között a romos negyedben vallásos kinézésű zsidókat is találtam, nagyon megnyugodtam. Ha Rámle-ban olyan moszadok vannak, amelyek minden gyermeket befogadnak, ez nagyon szép dolog.

— De aztán hamar rájöttem, hogy milyen „moszad”-ról van szó, — folytatja a fiatal rabbi, miközben az ablakhoz invitál.

— Látja, kérem, a velünk szemben lévő háromemeletes épületet a hatalmas kerttel és a bezárt vaskapuval? Azután ott a másik utcában, a kereszttel ellátott kétemeletes házat, és végül amott a katolikus templom mellett nagy épületet?

— Mindezek a misszió itenté intézményei, amelyek sok-sok zsidó gyermeket nevelnek falai között. Mikor megdöbbenve a valóság-ra néztem, kétségbeesve szaladtam vissza a „vallásos” szülőkhöz.

— Van más moszad, amely befogadja őket? Mi szívesen odaadjuk, de itt-hon éhezteni nem tudjuk a gyermekeket, — mondták az elfásult szülők. És akkor rájöttem arra, hogy az én helyem nem Bné Boráknak van, hanem itt. Ez három évvel ezelőtt történt és akkor szentül megfogad-

Irta: Salamon Mihály

tam magamban, hogy ezen a helyzeten változtatni fogok, s hogy akár egész életem munkája árán is mindent elkövetek, hogy Rámle zsidó várossá (Ir vém b'Jiszráél) varázsoljam és hogy kimentsem a misszió karmaiból mindazokat a gyermekeket, akiket ki tudok onnan menteni...

Igy jöttem rá, hogy a rámle jesiva épületében a misszió elleni harc egyik lelkes katonájára találtam, aki a maga fiatalos buzgóságával ösztönözni el van szánva magát ebbe a harc-ba bevetni.

— És fog ez menni? — Muszáj, hogy menjem, — mondja lelkesedéssel, miközben az asztal fölöttől gondosan összerakott levélcsomagot vesz ki és belőle az egyes borítékokat nagy vigyázzal bontogatni kezdi. Üdvözlőlevelek ezek az intézmény tavalyi, egyéves évfordulója alkalmából. A levelek írói majdnem mind személyesen is meglátogatták a jesivát, s a látogatók és levelek egy művészen szép könyvben mind megvannak örökítve fénykép alakjában is. Az üdvözlő levelek írói között találom többek között Dávid Ben Guriont, (a miniszterelnök jókívánságait egy 500 fontos csekkel is megtöltötte), a két országos főrabbit, Klausner professzort, Gerson Agron jeruzsálemi polgármestert, Agnont az író, Jákov Dorit a haifai Technikum elnökét, Jákov Rosenheimot az ósz Agudavezért, Krinitzky rámt-gáni polgármestert, Max Brodot az író — és Slonskyt a baloldali költőt. Elég tarka névsor, akik csak abban egyek, hogy a fiatal Rottstein rabbi vállalkozásával mind meleg elismeréssel szólnak és azt sok jó kívánsággal kísérik.

— Szép, — mondom a kis rabbinusnak —, de „a zöldült kis palánta miből él?” — természet fel neki a régi kérdést.

— Mindenki megteszi a kötelességét velünk szemben — mondja Rottstein rabbi nagy elismeréssel. Az Alijiját Noár, a népjóléti, az oktatásiügyi és a vallásügyi minisztérium együtt a mintegy 3000 fontot kitevő havi büdzsének a felét fedezi. És én meg vagyok győződve róla, hogy a maximumot adják. Az épület maga a tatarozással és berendezéssel 20 ezer fontba került (ebből 12 ezer fontot kulcspeíz fejében az Elhagyott Javaknak kellett lefizetni), ennek az összegnek a felhozatalát a Keren Jaldénu szervezet, a Miszrád Hászád és egy privat adakozó Jicchák Sálom öt-ezer fontos adománya tette lehetővé.

— Dehát honnan veszi a havi budget másik ötven százalékát? — A fiatal rabbi széttárja két karját és felfelé mutat: — A jó Istentől. A kereskedők és mesteremberek hiteleznek nekünk és ha egy-két hónap késéssel is, de eddig még mindig előkerítettük az összegeket. Nagy fejfájások és nehézség árán, de mégis.

— Van olyan szállító, aki — mint az előbbi, akivel most telefonáltam, — perrel fenyegetőzik, de azért eddig még egy sem perelt be bennünket. Csak hogy persze nagyon nehéz így az intézményt vezetni és még fejleszteni is.

— Harminchat gyerekünk van ezidő szerint, 13—16 éves fiúgyermek, mindet a misszióból mentettük ki. A kereszttel ellátott házat, és végül amott a katolikus templom mellett nagy épületet?

— Mindezek a misszió itenté intézményei, amelyek sok-sok zsidó gyermeket nevelnek falai között. Mikor megdöbbenve a valóság-ra néztem, kétségbeesve szaladtam vissza a „vallásos” szülőkhöz.

— Van más moszad, amely befogadja őket? Mi szívesen odaadjuk, de itt-hon éhezteni nem tudjuk a gyermekeket, — mondták az elfásult szülők. És akkor rájöttem arra, hogy az én helyem nem Bné Boráknak van, hanem itt. Ez három évvel ezelőtt történt és akkor szentül megfogad-

kezem, nem is ellenkeznek.

Harminchat gyerek csak a kezdet, jövő évben legalább százig szeretném ezt a számot növelelni, a mellettünk lévő épületet is megkaphatnám ugyanerre a célra. De egyelőre nem tudom miből? Több mint nyolcvan fontba kerül egy gyermek eltartása, honnan vegyem a többit? Már pedig nekem elő kell vennem, muszáj, hogy előteremtsem.

Ezeket mondja a fiatal Rottstein rabbi és ahogy lelkes fiatal arcát nézem és fogadkozásait halgatom, majdnem biztosra veszem, hogy tervét meg fogja valósítani. Hogy hol veszi hozzá az anyagi eszközöket, azt még egyszer nem is akarom tőle megkérdezni. Nem akarom ezt a kis rámle hőst mindúntalan a földi világba lerángatni. Hiszen, ha számításait mindig ceruzával a kezében végezte volna, biztosan nem jutott volna el idáig sem.

Menni készülök, de ő az épületet is meg akarja mutatni nekem. Az előcsarnokban a hirdetőtáblán nagy, fehér kartonon, lenézott vonalak között sorakozik fel a gyermekek napi programja, a fél hét órai felkeléstől a fél tíz órai lefekvésig. A reggeli tornától kezdve a héber tárgyakon. Misanán és Gemarán keresztül a világi tárgyak minden fajtájáig. A gyerekek a nyolcosztályos repiskola anyagából is bizonyítványt kapnak. A házirenden fel van tüntetve az étkészések ideje, a játék, a misszió árnyékában...

leckeírás ideje, — minden, minden. És ugyanezt a példás rendet találok a barátságos szobák szekrényeiben is. Az egyik oldalon a könyvek, a másik oldalon a szégyenes, de precizen vasalt holmik, ingek, gufiák, zsebkendők katonás glédája, fölöttük a rajzszögekkel kifestett leltárral. Megmutatja az ágyakat is. A rugonyos sodronyokon nagyszerű matraccok vannak. Ha én jesiva-gyerek koromban ilyen matraccokon fekdühettem volna, én is nagyobb buzgalommal tanultam volna az „Elu m'ot” traktátusát, amelyet az egyik tanító az élénk szemű nebulóknak a szép templomteremben éppen előadott.

A fiatal rabbi egészen a főutcáig elkísér. A szembenlévő zárda kapujának egyik hasadéka is bekukucskálók között. Egyforma köténykéikben sok-sok kislány ül az árnyas kertben elhelyezett padokba és ünneplésen csendben figyelik a feketebe öltözött apácánővér előadását.

Zsidó gyerekek ezek mind, egytől-egyig, — mondja szomorú vállrándítással a fiatal Rottstein rabbi.

A taxi vigan rohan velem Tel-Aviv felé, de én nem nagyon vigan vagyok. Az út mentén a napsütötte rétek és virágos kertek felett az ereti tavasz csodálatos hangulata száll. De én kitarotom most is a hatalmas zárda-épületet és a nagy árnyas kertet látom magam előtt és vele szemben a szerény kis emeletes épületet.

A rajongó fiatal rabbi szerény kis jesiváját a gazdag étkészések ideje, a játék, a misszió árnyékában...

Egymás között...

MAGYAR-ZSIDÓ KURIR

„World Jewry” címmel a napokban jelent meg Londonban a Zsidó Világkongresszus új angolnyelvű havi folyóirata. Az első szám költő Schöm Dezső kétoldalas tanulmányát a „todáá jehudit”-tervről. A zsidó nép időszerű politikai és kulturális problémáinak szentelt nemzetközi orgánium vezércikkét dr. Nachum Goldmann, a Cionista Világszervezet és a Zsidó Világkongresszus elnöke írta. 32 oldalas, elegáns köntösben jelenik meg a folyóirat, s a szabad világ minden országában, így Izraelben is terjesztik.

Beregi Oszkár egyik magyarországi barátjához írott levelét közli egy budapesti színházi hetilap. „Egészséges vagyok, szemüveg nélkül írok-olvasok, bot nélkül járok, kitűnő az étvágyam és két könyvön dolgozom. Az egyik Isadora Duncan szereimeiről, a másik önmagamról szól...” — írja a hajlott korú, örökifjú művész Hollywoodból.

Szabó Mózes dr. a temesvári volt Zsidó Lyceum ny. latin-görög tanára 78 éves korában elhunyt. A nagy tudású klasszikus-filológus az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kultúr-előadásainak állandó előadója volt. Az elhunyt emléket Izraelben számos egykori tanítványa és kollégája őrzi.

Hevesi Simon néhai budapesti főrabbi halálának 15-ik évfordulója alkalmából emlékező istentiszteletet tartottak és méceszt gyűjtöttek a Dohány-utcai templomban.

Dr. Klopfer Ferenc, közel-múltban alijázott fül-gégspecialista a telavivi Kupát Cholimnak lett az operatőr orvosa. Klopfer dr. egyetemi tanári kinevezése előtt állott, mielőtt alijázott Budapestre.

Radó Márta, a neves haifai zongoraművész nő külföldi utjáról visszatérve szombaton este nagyszerű önálló hangversenyt adott a Bajténu disztermében. — Ugyancsak széleskörű visszhangja volt Fenyves Alice és W. Burger Erzszi hegedű- illetve zongoraművész nő szonátaestjének, amelyet a telavivi Hisztádrut rendezett. Fenyves Alice legközelebbi koncertje szombaton este lesz a telavivi muzeum előadótermében, Vincze Ilonka zongoraművész nő társaságában szonáta-műsort mutatnak be.

Benjámín Peled (Grünfeld Bandi) az Uj Kelet sok éven át volt munkatársát és filmrovat-vezetőjét a külügy minisztérium konzullá nevezte ki Izrael newyorki konzullátusára, ahol a tájékoztatási és kulturális osztály ügyeit intézi majd. A hét elején el is utazott már családjával együtt állomáshelyére. Az Uj Kelet szerkesztője örömmel ad hirt arról, hogy egyik népszerű munkatársa fontos állomást ért el közéleti pályáján.

Dr. Herskovits Fábán, v. budapesti főrabbi, a telavivi városi nevelési és kulturális bizottság helyettes főnöke a napokban hazaérkezett hosszabb olaszországi küldetéséből.

Wallesz Jenőről, „Az Uj-ság” egykori munkatársáról olvastunk megemlékezést egy budapesti hetilapban. Egyszer — pénzvavarában lévő — szegénységi bizonyítványt kért Wallesz, hogy folyamatosan lévő hivatalos ügyeinek illetékmen-

tességet biztosítson. Mennyi a havi fizetése? — kérdezte a tisztviselő. — 240 pengő, — felelte szemlesütve az újságíró. — Na hát, ez nem valami fényes összeg, de szerény megélhetésre elegendő. Szegénységi bizonyítványra nincs szüksége! Mivel újabb érvet nem tudott felhozni Wallesz Jenő, csak ennyit kérdezett: — tessék mondani, olyan szegénységi bizonyítványt sem kaphatnék, amelyek tizedikétől el-sejéig érvényes?

Szép Ernő „Hetedikbe jártam” című ifjúsági regénye újból megjelent Budapesten. Bródy Sándor „Szinház” e. gyűjteménye is a napokban jelent meg, hat művet tartalmazza, a többi között „A dada”, „Tanító” és a „Lajos király válik” című darabokat. „A Tündérlaki lányok” című Heltai-vigjátékot rövidesen felújítja a budapesti Néphadsereg-szinház.

Huszár Vilmos és neje, ezekben a napokban ünneplik Lugoson gyémánt-lakodalmukat. A széles körökben ismert zsidó közéleti férfi sok jókívánságot kapott Izraelből is e szép családú ünnepe alkalmából. Huszár Vilmos 87 esztendőse, ő volt annak idején az egyik alapítója a „Kirájt Széfer” zsidó könyvkiadónak, ahol többek között Giszkalay János legtöbb műve jelent meg.

Uj magyar kölcsönkönyvtár nyílik meg néhány nappal múlva Tel-Avivban, a Cáfón városrészben. A fél évvel ezelőtt megnyílt Lóránt-könyvtár létesít a Dizengoff tér mellett fiókkönyvtárt.

Zádor István neves magyar-zsidó festő- és grafikusművész munkásságának 50 éves jubileuma alkalmából kiállítás nyílt meg Budapesten, ahol a mester 350 alkotását mutatja be.

Erdekes irodalmi levelet küldött elhunytá előtt Gervai András, volt nabalari kölcsönkönyvtáros. — Arról tudósít, hogy a közel-múltban jelent meg a könyvpiacra Szántó György a kiváló magyar-zsidó író „Stradivári” című regényének 25. kiadása. A könyv tizenöt ezer példányban gyűjtötte el a sajtót, s a közönség 8 nap alatt elkopodta. Nem sokkal később „Laokoon” című regénye jelent meg, s ezt követte „Nelly néni öröksége” című könyve, amelynek 8500 példányából három nap alatt az utolsó szálmillió elfogyott. Gervai András panasolja, hogy az egyik legtöbbet olvasott magyar író — akivel egyébként bensőséges, levelező-barátságban van — könyveinek népszerűségével aránytalan, keveset méltatást kap a sajtóban. A bírálókat az izraeli magyarnyelvű sajtóra is vonatkoztatja Gervai András és az évtizedek óta vak író „Temesvár felé” című regényére utal — 1946-ban jelent meg —, amely a zsidósággal való őszinte összetartozását bizonyítja színvonalas, irodalmi eszközökkel. A bírálólag egyetértünk, s rövidesen visszatérünk Szántó György új műveinek ismertetésére.

Hétfőn, március 31-én költöznek új lakóhelyükre a Hítáhdut Olej Hungaria és a Progresszív Párt közös kezdeményezésére alapján létrehozott új magyar mosáv lakói. Az Adullám-körzelen, Givát Jesájáhuon lévő új mosáv lakói április 15-én tartják ünnepélyes faluavatató ünnepélyüket.

1958 III 28 Uj Kelet 3

CHUG KADIMA országos elnöksége és tel-avivi csoportja vezetőjei tagjának

dr. Balkányi Zoltánnak

50-ik SZÜLETÉSNAJPA

alkalmából szívélyesen gratulál

A Magyar Kölcsönpénztár igazgatóság tagjának és ügyészének, valamint a United Hungarian Jews of America izraeli csoportjának országos elnökségi tagjának,

dr. Balkányi Zoltánnak

50-ik SZÜLETÉSNAJPA

alkalmából szívélyesen gratulál és tartós jó egészséget kíván a vezetőség nevében:

Dr. GROTTO MOSE
WEINBERGER EMANUEL
SALPETER GYULA
BLEICH LAJOS

Mindazon kedves barátainknak és ismerőseinknek, akik könyvkereskedői működése 50-ik évfordulója alkalmából üdvözlőlevelükkel és jókívánságaikkal bennünket felkerestek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Fischer Sándor és felesége, valamint fiai, Mose és Dán.

Jeruzsálem, 1958. március hó.

Mély fájdalommal közlöm családom nevében is, hogy szeretett bátyám

Breslauer Arthur (azelőtt Budapest)

Genfben, március 14-én, váratlanul elhunyt.

BARKAV-BRESLAUER LASZLO
Jeruzsálem

Ezúton értesítem barátaimat, ismerőseimet, hogy szeretett férjem

BANDI בנדי

március 24-én Naharián elhunyt.

GERVAI ROZIKA

Megrendülve jelentjük, hogy szervezetünk alapító tagja, éveken át föttikára

GERVAI ANDRÁS בנדי

a náciüldözés alatt szerzett, hosszú betegség után, elhunyt.

Megboldogult barátunk betegsége mellett a legteljesebb odaadással, szívél-élelket szolgált a céltűzéseinket, úgy az új olék érdekében, mint szociális vonalon. Önzetlen munkája példaképül szolgál mindannyiunknak.

Emlékét kegyelettel őrizzük.

A HITACHDUT OLEJ HUNGARIA
NAHARIAI CSOPORTJA

Jó étvágyat

GOMBALEVES

BORSÓLEVES

ZÖLDSÉGLEVES

SPÁRGALEVES

Pészáchkor is élvezheti a következő Vita leveseket:
Vita Boston tyúkleves
Vita hútleves
Vita zöldségleves
Vita gombaleves
és Vita spárgaleves
A megjelölt csomagok

כשר לבסח

JÁD NÁTÁN,
a magyar zsidóság mártír ve-
zére. Komoly Otto mérnök ne-
vét viselő szövetkezeti falunak
SZEFER TÓRÁRA
va szülessé.
Ki hajlandó egy széfert tórá-
val a magyar-zsidó falu se-
gítségére lenni?
Levelet a következő címre
kérünk:
Váad Hákfár, Mosáv Jád Nátán

Ajándékozzon pészáchra!
DOV házicipőt
puha krombör talppal.
Elegáns ujdonság a házba,
minden divatszínben.
DOV a speciális
házicipő-üzlet
TEL-AVIV,
Dizengoff-ú. 107
(Frischman-utcánál)

Közeledik a pészách...
Sok a munka a házban, de a
náziasszonynak jó segítsége van
EDÉNYEK
ragyogni fognak a tisztaságtól
FEHERNEMŰ
vakfőzőn fehér lesz
A ház takarítása
könnyű és alapos, mert a
Syntabon gazdaságos és
háromszor jobb a
rendes szappannál

SYNTABON
4 1958 III 28 Uj Kelet

ZENEÉLEST

„A katona története”

A zseniális mű egyik jellemző vonása, hogy minden alkalommal újszerűnek tűnik s mindig új gondolatokat fedezhetünk fel benne. Igor Sztravinszknak Ramuz táncjátékához írott zenéjéből készült szvitje nálunk számtalan ízben került már előadásra, előbb Marc Lavry, majd ismételtelten Jonel Patin vezényelte mellett, de mikor most Salomon Riklis, a Cáhál-zenekar karmestere adta elő a telavivi múzeumban kétszer egymásután, ismét csodálkozva hallgattuk ennek a keserűen szarkasztikus, ragyogóan ötletes, mesészerű és nagyon időszzerű zeneműnek frappáns ötleteit. Mint orosz emigráns, 1918 elején írta Svájcban, a háború és hazajábeli viszonyok miatt teljesen levert lelkiállapotban. Az akkori háborús körülmények folytán nem álltak nagy színházi társulatok rendelkezésre. Sztravinszky tehát kis-színpad számára, kevés szereplővel akart valamit a közönségnek nyújtani.

Egy katona, aki kétéltű szabadságra falujába tér vissza, találkozik az ördöggel, aki egy varázskönyvet ajánl neki hegedűjéért. A csere létrejön, de a katonának nem hoz boldogságot a varázskönyv. Mikor ismét találkozik az ördöggel, kártyán visszanyeri tőle hegedűjét. Megtudja, hogy a szomszéd országban beteg a király lánya és hajlandó annak adni a kezét, aki kigyógyítja. A katona csodás hegedűjátékával valóban meggyógyítja a királylányt, de amikor a boldog fiatal pár elhagyja az országot, hogy meglátogassa a katonát szülőfaluját, az utóbbi végleg az ördög karmai közé kerül.

Sztravinszky zenéje forradalmian újszerű, démoni és cinikus, az egyes számok, melyekben lehetőleg kerülül az orosz motívumokat, rendkívül erőteljesen és eredetien hangzanak. A „Katona története”-t egy elbeszélő, (Sraga Friedmann, a Hábi-má színésze) mondja el, az összes szerepeket egyesítve. A 2. részben egy „királyi induló”, majd 3 tánc: tangó, keringő és ragtime, utána az ördög tánc, s közben egy kis és nagy korál (az első: „Erős várunk nekünk az Isten” dallamára), s végül az ördög diadalmi indulója sorakoznak egymás mellé.

A kis zenekarban A. Komfort (hegedű), D. Katz (nagybőgő), P. Simanor (klarinét), W. Wejgman (pizzón), W. Max (fagott), C. Osztrovsky (puzón) és J. Grünwald (dobos) működött közre, Salom Riklis katonakarmester gondos vezénylete mellett. A szöveget Lea Goldberg fordította ivrit nyelvre. Elszomorító, hogy a két előadás, melyet a „Zenélő Ifjúság” rendezett, együttesen nem vonzott egy teremnyi közönséget...

„A KÁVÉ-KANTÁTÉ”

Bach János Sebestyén világi szövegre írott kantatéi új oldaláról mutatják a nagy egyházzenei mestert: kitünő, egészséges, szinte paraszti humorát tárva elénk. Keletkezését annak köszönheti, hogy Németországban a 17. század vége felé első ízben behozott kávénak különösen a hölgyek váltak legszenvedélyesebb hódolóivá. Picander, a „Kávé-kantáté” szövegírójának története egy német polgári család lányáról, Lieschenről szól, akit a kávé élvezete teljesen rabul ejtett. Apja mindenféleképpen fenyegetőzik, ha nem mond le róla, még azzal is, hogy nem adja férjhez, ha nem engedelmeskedik. Lieschen látszatra beleegyezik, de titokban úgy gondolja, hogy csak olyanhoz megy felesé-

gül, aki megengedi neki, hogy kedvenc italának hódoljon...

Bach elragadóan kedves áriákat, recitativokat, duettek és terceteket írt ehhez a humoros szöveghez, vonószenekar, fuvola- és zongorakísérettel. A mű a Rámát-gáni Kamarazenekar 3-ik bérleti estjén, a Bét Cviben került Michael Taube friss és stílusú vezénylete mellett előadásra, Lily Benatav (szoprán), Ch. Flaschner (tenor) és dr. M. Zejlim (basszus) közreműködésével. A hangversenyt Paul Hindemithnek egy német népdal: „Ein Jaeger aus Kurpfalz” témájára írott kisjátékzenéje vezette be. — Az est szólistája a nagytehetszerű fiatal, 11–12 éves hegedűs, Jicchák Perlman volt, aki ezúttal is mankón járva lépett a dobogóra és Bach A-moll versenyt adta elő, korát meghazudtoló érettséggel, nagyon szép tónussal és fejlett technikával.

KAREL SALOMON UJ KVARTETTJE

A rádió egyik igazgatója, Karel Salomon zeneszerző, nemrégiben ünnepelte 60-ik születésnapját. Tiszteletére a Milo-művészklub is rendezett egy ünnepséget, melyen a jubiláns értékes kantátéja, majd zongoraversenye (Frank Pelleggel), és még 1931-ben Berlinben írott kis pantomim-operája: „Dávid és Góliát” került hangsúlyra bemutatásra. Az utóbbi tavaly nagy sikerrel újították fel egy németországi színpadon. Karel Salomonnak új művet mutatnak be az elmúlt szombatban a telavivi múzeumban: két fuvolára, csellóra és zongorára írott négyesét, melyben egyik

régebbi dalának „A gödölyé” nek dallamára írt szellemes és ötletesen kidolgozott változatokat. Az előadáson a gida kissé sántított, amelynyiben a közreműködő két fuvolás (Chanoch és Sarona Tel-Oren) közül utóbbi gyenge tónusával lemaradt. Ugy látszik, sok két dudás, azaz flótás egy csárdában... A többi szereplők, J. Blasberger, ismert jeruzsálemi cselista és Nelly Ben-Or zongorista a fenti fuvolásokkal együtt még Bach, Haydn, Pierné és C. M. Weber műveiből adtak elő. Az utóbbiak számos szép részlete közül a „Pásztor panaszdala” c. idill, s az utolsó tételben a „Büvös vadász” c. operából Gáspár bordalának feldolgozása válik ki.

HERZ OTTÓ NAGY TURNEJA

A közismert, kiváló budapesti származású zongorakísérő, aki a múlt évben William Warfield néger basszistával aratott nálunk is nagy sikert, írja Malayából: „Turánk Warfielddel 10 és fél hét alatt 28 koncert, siker leirhatatlan, örjögő tombolás mindenütt, személyes sikerem is rendkívüli. Indiában 8 nap alatt 5 koncertünk volt, onnan Kelet-Pakisztánba, majd Burmába mentünk. Sziámban az anyakirálynő is jelen volt hangversenyünkön. Most Indonéziába kellett volna utaznunk 9 koncertre, de a State Department (az egész turnét az amerikai kormány rendezi!) lefújta. Kambodzsa, Vietnam, Saigon, ahol az elnök is eljött a koncertre, Hongkong, Formóza, Taipei, majd Malaya, Malacca, Manila, Tokió és végül, remélem, 16-án már ott-hon... Rögtön visszatérünk után 18 hangversenyünk lesz az USA-ban, júniusban ausztráliai turnéra indulunk, augusztusban a brüsszeli világi kiállításra... Több változat már nem telik ki belőlünk...” — írja dr. Herz Ottó. — Valóban nem!

Pataki László

Szábátjon-színház

Zálmánnak szemüvege van

„Jés jó le Zálmán miskafajim” (Zálmánnak szemüvege van) már a harmadik darabja a „Szábátjon” nevű új héber szatirikus színháznak.

Ez alkalommal a színház vezetősege — Zeév Berin-

nosának keresésére indul, őt találja meg a szerencse. Heiblum író ez alkalommal nem nagyon erőltette magát, ami az eredetiséget illeti. A darabban — egy-két szellemes és ötletes jelenet kivül — lámpással kell keresni a szellemességet. S mégis, a darab mulatságos, számos helyzetkomikum es szerencsés kuplé váltakozik a „szakállas” viccekkel.

A jelenetek között a legszellemesebb az autóbussz jelenet, amelyben a testes keleti, közönséges aszonnyit kitünően játssza Ráchel Atasz. Berlinszky „Mister Stone”-ja remek figura. Simon Jiszráel, Ben-Zeév számos szerepeikben igen jók, Geula Noni kislányszerepében bübajos. A címszerep Jozsef Gát alakítja kevés színészi fogással, de sok természetességgel.

A darabot Gideon Semer rendezte, zenéjét írta Frank Pelleg, a dalok szövegét pedig Dan Almagor.

A darab főerdekesége, hogy Tel-Avivot úgy állítja be, mint nyugtató világárbost, tarka, sokrétű emberfömegével és millió csodájával.

A közönség jól mulat — az előadás elérte célját.

Dr. Marton Gizella

ZEÉV BERLINSZKY

szky és Mordecháj Ben Zeév — egységes darabot mutat be, ellentétben előző fel-lépéseikkel, amikor aktuális, humoros jeleneteket hoztak ki — amint az általában szokásos a szatirikus színházakban.

Az új darabot Jozsef Heiblum, ismert színpadi szerző írta: Egy volt kibucnyik Tel-Aviv utcáján szemüvegét talál a földön, s miközben mint „becsületes megtaláló” a szemüveg tulajdo-

A HETI SZIDRA

- C Á V -
(SÁBÁT HAGÁDOL)

És szölt az Örökkévaló Mózeshez, mondván: Parancsold meg Aronnak és fiainak, mondván: Ez a törvény az égőáldozatról: az égő áldozat a tűzhelyen, az oltáron legyen egész éjjel reggelig és az oltár tüze égjen rajta. És a pap öltse fel lenruháját és lennadrágot húzzon testére és vegye el a hamut, amivé a tűz megemészte az égőáldozatot az oltáron... Örök tűz égjen az oltáron, ki ne aludjon soha. (Vajikrá 6, 1-6)

Az égőáldozat héber neve „olá”, szószertint „az, ami felmegy” és jelképezi a lélek felemelkedését az ima szárnyain. Minthogy az egész áldozatot elégetik az oltáron, a bemutatott áldozattal a hívó azt a vágyát és óhaját fejezte ki, hogy maga is felszálljon az égbe; azaz, hogy magát is teljesen Istennek szentelje és életét Isten szolgálatába állítsa.

Cáv et Aharon, parancsold meg Aronnak. A kommentátorok megkülönböztetett figyelmet szentelnek a cáv szó kiértékelésének, amely héberül parancsot jelent. Rási úgy véli, hogy a szó ösztökélést, sürgetést jelent. Minthogy a micve nemzedékekre szól, fennáll annak veszélye, hogy sablonossá válik és elévül, ezért van állandó élesztgetésre, sugalmazásra, lelkesítésre szükség.

Ásrénu, má tov chelkénu, — mondjuk reggeli imánkban — nagy elégtétel számunkra a Semá-ima: jóllehet naponta kétszer mondjuk Semá Jiszráel, mégsem válik sablonossá, páamájim b'ahává, mert mindkét-szer lelkesen, állandóan megújuló frissességgel mondjuk.

A szuverén állam ismérve a parancs. A jisuv polgára tíz év előtt, 1948 tavaszán ismerte meg a szó új jelentőségét. Az angolok szedelőzködtek, az egész ország háborús lázban égett. Egy napon falragasz jelent meg, rajta óriási betűkkel a címszó: CAV. Moggósítási parancs volt, amelyet az ideiglenes kormány (amely még nem használta a kormány nevet) adott ki. A polgár földbegyökerezett lábakkal, megbüvölten állt a plakát előtt. 1978 év után — az első szuverén zsidó parancs.

Bölcsseink (Kidusin 31) igen érdekes elméletet állítottak fel a parancsral kapcsolatban. Szerintük nagyobb micve megtenni valamint parancsra, mint parancs nélkül. „Gádol hámcuve v'osze, mimi s'eno m'cuve v'osze”. A kommentátorok ennek a látszólag abszurd elméletnek az okát is megmagyarázzák: ahol parancs van — mondják — feltámad az emberben az ellenkezés, a jécer hára; a rossz ösztön igyekszik elteríteni, lebeszélni, megakadályozni. Ezért mondja Rási: „Ejn cáv elá ziruz”, a parancs csak ösztökélést jelent.

A Talmud-elmélet megvilágítja az izraeli élet különböző jelenségeit. Sürün halljuk vaticok szájából: Hol a régi „metách”, a transz, amely az államelőtti időkben fogva tartotta az embert? Hol vannak azok a szép, heroikus idők, amikor szabad alijjáért, zsidó államért harcoltunk? Az egyszerű magyarázat: egyéni szempontból talán érdekesebb volt valamelyik katonai alakulattal portyázni, mint kaszárnyafegyelem mellett két és fél évig szolgálni. Könnyebb volt nagylelkűen adni néhány fontot a gyűjtőakciónak, vagy az alapoknak, mint adó-rezsimben élni, ahol az embernek alaposan a körmére néznek... Viszont az állami micvák vállalásával a magunk sorsának urai lettünk — és ennek ára van.

A Talmud-bölcssek elméletét tehát ma is aktuális: éjn cáv elá ziruz, ahol parancs van, ott ösztökélni kell az embert. Nagybó micve parancsra cselekedni, mint parancs nélkül. Mint ahogy nem az az igazi hős, aki egy bizonyos pillanatban életét kockáztatja, hanem az, aki egy életen keresztül a munka frontján, egy szürke ponton áll és teljesíti kötelességét...

A pészách előtti szombat neve sábat hágádol. Az elnevezés körül egész irodalom keletkezett.

A Midrás szerint a zsidók már Egyiptomban is megőrizték a szombatot. Valószínű — írja a Sárágá Tuvá szerzője —, hogy a robot miatt kénytelenek voltak rövidre fogni a napot, más szavakkal „beledolgoztak” a pünkt estebe, míg szombat este jóval a csillagok megjelenése előtt kénytelenek voltak munkába állni. Az első szombat, amelyet rabbiilnesek nélkül tartottak meg, a pészách előtti hétre esett. Ekkor ünnepelték meg először a szombatot annak rendje és módja szerint. Ezért is nevezték el sábat hágádol-nak, illetve nagy szombatnak...

A kabbalisztikus könyvek szerint a gádol szó felnöttet jelent, a zsidó férfi 13 éves korban válik nagykorúvá, mert attól fogva bármicvát, illetve a Tóra parancsai kötelezik őt.

Ugyanez a helyzet a zsidó népnél is. Minthogy pészáchkor kapta az első kötelező micvát, bármicvát, tehát gádol, nagykorú lett. Ezért hívják ezt a napot sábat hágádolnak — a nagykorú nép szombatjának

Ósi zsidó szokás pészáchra ciberét savanyítani. Mint minden zsidó szokásnak, a ciberének is mély gyökerei vannak.

A ciberét akkor vezették be, amikor a rabbinikus zsidóság élet-halál harcát vívta a karaitákkal. Ez utóbbiak megtagadták a mászorat és az Irás szószertinti értelmezéséhez ragaszkodtak. Azt a kitévélt, hogy „kol máchmecet ló tochélu, semminemü kovászosat ne egyetek (S'mot 12-20), nemcsak a chámécra, a kovászos kenyérré és a kovászos dolgokra vonatkoztatták, hanem mindenre, ami savanyított. A rabbinikus zsidóság demonstrációképpen elrendelte a cibere savanyítását, hogy ilyen módon is rációfójjon a karaita felfogásra...

PÉSZÁCHI SÜTÉSHEZ HOZZAVALOK!
Héjasdió, mandula, mogyoró, darálva is. Naponta frissen pörkölt kávé — Bérpörkölés, darálás
R A B A N KÁVESZAKÜZLET
T.A., BEN JEHUDA 129.
כשר לבסח

FISCHER étterem
JERUZSALEM, Cion mozával szemében
Értesítjük az 1. t. vendégeket, hogy ezidén is megtartjuk a hagyományos **széder-estét**
elsőrangú kántor közreműködésével.
Elsőjegyzések már most eszközölhetők
TELEFON 5636.
כשר להדרין

Öt százalék zsidó a párisi embertömegben

Irta: Barzilay István

Páris is sokszínű és nemzetközi, mint minden más metropolisza a világnak. Hindu és malájok, afrikai ősnépek tűnnek fel az utcákon. Utóbbiak sokkal tisztább, feketébb és eredetibb típusok, mint a new-yorki utcákon, ahová a Dél küldi a metropolisba törekvő és egyenjogúságra vágyó, nagy elkeveredtetvért rabzsolva unokákat. Tisztafajú feketék, sárgák és barnák fordulnak Páris jólöltözött embertömegében, csinos, világosbőrű és hajú nők fogzódnak színes barátjaik, sőt nem egyszer férjeik karjaiba. — New-Yorkban ilyen fajta közeledés nincs, legálábbis nyilvánosan. Közeli keleti arcok is minduntalan feltűnnek, teljesjögű franciák ok, északafrikai arabok, akiknek java az egyetemeken tanul, szenny pedig a külvárosokban csatangol és az algéri terroristáknak köztül dülő harcokban használja statomus késeit, vagy revolvereit.

Zsidók is járnak-kelnek ebben az embertömegben, de őket nem lehet megkülönböztetni a környezettől, fehérek és európaiak, nyelvük francia, hiába is fülel-ne az ember jiddis, vagy néber beszéd után. New-Yorkban nyakkendőűt kaptam ajándékba, büszkén ékeskedt rajta héber betűkkel zsidó nevet: Eliezer. Párisban több alkalommal magánosan mentem színházba, vagy moziba, társas lény lévén, emberek közeledésére áhítottam és ezért a kiabáló héber Eliezer hívogatónak kitétem nyakkendőmre. A héber betűt senki sem hatott meg, egyetlen zsidó nem akadt, aki a nyakkendőűt kedvéért közeledni óhajtott volna hozzám. Alighanem az ellenkezője történt: elijesztettem őket.

Az egyik mellékletben találkoztam először azzal a ténnyel, hogy Párisban zsidók is élnek. Héberbetűs újságim: Unzer Wort, betűzőm ki és megálapítottam, hogy ime jiddis nyelvű napilap jelenik meg Párisban. A szerkesztő nevét is kiolvastam: Jozsef Mágén.

Jozsef Mágén? Melyik izraeli újságíró ne ismerné? Beszarábiából aijjázott, a Dávir és környéki lapokban dolgozott, a Hádor munkatársa volt.

Néhány perc és már ott is ülök az „Unzer Wort” szerkesztőségében. — Több mint egy évtizede áll fenn már ez a lap, a második világháború után odasodródott zsidó menekülttömeg számára alapították. Amint az a szerkesztő pártbeli hová tartozásából is látható, ez a jiddis lap a Mápáj orgánuma, legalábbis annak szellemi felügyelete alatt áll.

A „MÁAJAN” B. M. cég külön osztályt nyitott, ahol a család és háztartás részére minden cikk beszerezhető

részletre, kamatmentesen

Ismert üzletek bocsátják rendelkezésre árucikkeiket eredeti áron.

„M. A. J. A. N. B. M., T. A. Merkáz Mischári 26. (Herzi sarok) Tel. 84979.

Amint szagolom ennek a szerkesztőségnek a levegőjét, a kolozsvári Ős-Uj Kelet jut eszembe. Ugyanaz a feladat, ugyanaz a gáluti szellemű újságírás: a diaszpóra zsidóinak tolmácsolni Izrael levegőjét, kinyitni szívüket és zsebüket az országépítés feladatai számára.

— Azért küldtek Párisba, hogy rendbehozzam ezt a lapot — mondja Jozsef Mágén. — Három évvel ezelőtt a konkurencia agyonütötte.

A konkurencia: ez a szó itt nem kereskedelmi fogalmat fejez ki. A konkurencia antionizmust jelent. Mert van Párisban még két jiddis nyelvű lap, az egyik a „Náje Presze”, a másik az „Unzer Stümme”, előbbi a zsidó kommunista, utóbbi a Bund sajtóorgánuma. Néhány évvel ezelőtt a kommunista „Náje Presze”-nek volt tízezer példánya és a cionista „Unzer Wort”-nak alig négyezer. Most megfordult az arány, az „Unzer Wort”-nak van tízezer példánya és a kommunista lapja kénytelen megelégedni négyezerrel. A Bund lapja pedig, amelyet ennek az asszimiláns szocialista-zsidó szervezetnek történelmi relikviaként megmaradt néhány száz híve tart fenn, az amerikai munkástanács költségvetésén, mindössze 600 példány van, de az inercia makacs törvényének szabályaként még mindig létezik, amíg valami muzeális értéké nem válik.

Abban a képben, amelyet a párisi jiddis lap szerkesztőségének falai között rajzol magának az izraeli újságíró, érdekes színek keverednek a franciaországi zsidóság életéről. Háromszázezer zsidó él Franciaországban, ebből 200 ezer Párisban. Három csoportból tevődik össze ez a zsidóság. A legkisebb, amelynek egyben a legtöbb pénze és a zsidó ügyekkel a legkevésbé érzelmi közössége van, az évszázadok óta ott élő portugál-spanyol zsidók csoportja. Legtöbbjük már csak nyelvükben őrzi a zsidóságot, generációkon keresztül hordják az olyan neveket, mint Amram, vagy Hales, de ki tudja hány vevésházasság révén távolodtak el a zsidó törzstől és váltak keresztényekké. A francia demokráciának nem volt szüksege arra sem, hogy nevüket megváltoztassák.

A másik csoportot a „platt-deutsch” dialektust eljiddisizáló, de még jeke legelét el nem felejtő elzászi zsidóság képezi, amelynek nyulványai Franciaország minden városát behállozzák és reprezentatív személyiségei a francia politikai és kulturális élet vezetői közé számítanak. Ezek közé tartozik René Mayer és Jules Moche, ennek a fajtának ragyogó leszármazottja volt Leon Blum.

A tömeg, amelyen a francia zsidóság intézményes élete nyugszik, a 150 ezer főre tehető kelet-európai zsidóság. Ez a tömeg „fogyszítja” el a három jiddis lap 15 ezer példányát és ennek a zsidó rezervoárnak tartanak fenn iskolákat, templomokat, népjóléti intézményeket.

Silány képet mutat ez a párisi „jiddisek”, és még elszomorítóbb, hogy nemcsak Jozsef Mágén, de még néhány más zsidó is, akikkel kérdésekkel fordultam, azt állította, hogy a jelenlegi helyzet örvendés a múlt tepszességével szemben. Azt mondják, hogy igen nagy vívmánynak kell tekinteni, ha Páris és Strassbourg négy zsidó elemijébe és

egyetlen gimnáziumába öt-ezer gyermek iratnak be, ami azt jelenti, hogy a 40 ezer francia zsidó gyereknek több, mint tíz százaléka kap zsidó nevelést. Mindezek az iskolák vallásos jellegűek és a gyermekek fedett fővel ülnek a tanterekben. Intenzív tanulnak bennük héberül és a különböző zsidó intézmények egyik legkisebb tevékenységként a nyári vakációban mindig sikerül 150—200 gyermeket Izraelbe küldeni, ahol a mezőgazdasági iskolákban és kibucokban ismerik meg Izraelt és fejlesztik héber nyelvtudásukat.

Gizskalay János mondta egyszer, hogy a nemzeti szempontból legzsidótlanabb zsidó közösségek rendelkeznek a legszebb, legragyogóbb intézmények fölött. — Ilyen volt annak idején a „békébeli” budapesti is, amelynek maroknyi cionista gárdája hiába könyörgött obulusokért a cionista lapok számára, ugyanakkor milliókat lehetett összehozni kórházak, agghemházak, vakok intézte a ragyogó templomok építésére és fenntartására. Mint minden hasonló, ez sem egészen pontos; mert minden nemzetietlen ség ellenére, — a párisi zsidó tömeg nemzetietlen, mint a régi budapesti volt, az Izraellel való kapcsolata eleven, mindennapos, a francia-izraeli barátság pedig természetesen intenzívebbé is teszi, — ha nem is gyakorlatban, de lelki vonatkozásban feltétlenül.

De ez a kapcsolat platonikus és megmarad a légies vonzódás állapotában, — nem mutatkozik sem a tökések befektetési kedvében, sem pedig az ifjúsági alijjá vágyásban. De intézmények, — azok aztán szép számmal vannak. Se szeri, se száma a zsidó alapítványoknak, amelyekből az iskolákat és más intézményeket fenntartják. A Fond Social de Juifs 200 millió frank, azaz egymillió font évi költségvetéssel működik és minden zsidó szervezetnek juttat intézményei számára, támogatja a Lubovicser rebe két jesiváját is, amelyek az askenazi jiddiseket alkonyának tragikus képét mutatják. Ezek a jesivák kezdetben kelet-európai gyermekek éneklo tálmud-tanulásától voltak hangozók, — de az utóbbi években a jesivanövendékek körében az északafrikai zsidó gyerekek kerültek túlsúlyba, akiknek meg kellett volna előbb tanulni jiddisul ahhoz, hogy tanulmányaikat folytathassák benne. Így aztán az az érdekes helyzet állt elő, hogy a lubovicser jesivákhoz szefárd zsidó melamedokat kellett szerződtetni, akik a Tnachot héber-ri-heberre fordítják a gyermekeknek, a Talmud arameusát is csengő izraeli héberre „tácsolják” át a halódó jiddis helyett...

Minden vonalon megmutatkozik az askenáz elem alkonya — mondja nekem Jozsef Mágén —, a mi szempontból már csak a 45 éves felüliek olvassák. Gyermekük még akkor is elmenekülnek a jiddis nyelvtől, ha a szülői házból egyebet nem hallanak, mert az iskolában megtanulnak franciául, a világváros beolvastja őket, és hacsak nem sikerül őket megszervezni valamelyik ifjúsági csoportba, elvesznek a zsidó utca számára...

Franciává válik tehát a zsidó közélet, kongresszusok konferenciákon a francia nyelv dominál, a Consistoire, a franciaországi zsidó

hitközségek fedőszervezetének üléseira a legszebb francia irodalmi nyelv divatos, valóságos francia akadémia, hiszen itt a Rothschildok, Blumok, Meyerek, Mendések, visznek domináló szerepet, ha nem is a miniszterek, de azoknak családjai. Ez a Consistoire a központi hatósága az összes hitközségeknek, a kelet-európai „sil”-nek, a szefárd zsinagógák, a németalapítású reform-templom összes problémái ide futnak be, ennek a szervezetnek van osztálya, amely az antiszemitizmus ellen küzd, — mert hiszen, van antiszemitizmus az európai demokrácia fellegvárában, Franciaországban is. Rabbisemináriumot tartanak fenn, amely ellátja rabbikkal a hitközségeket, míg a kántorhiánytól az 1956. évi magyar forradalom menekültáldozatai érkezett budapesti kántorok mentették meg a francia hitközségeket.

Hebraizálás is folyik, de az iskolákon kívül csaknem kizárólag az ifjúsági szervezetekben, amelyek a Betártól a Somér Hácáirig minden zsidó centrumban működnek és összlétszámuk 5000. A hitközségekben, a Fond Socialban és a Consistoireban a zsidó kommunista is tevékenykednek, kölcsönpénztáruk révén részesülnek támogatásban, de elszigetelik őket és a Somér Hácáiron kívül, egyetlen csoport sem tart velük kapcsolatot. A Somér Hácáir ezt a különvéleményt azzal indokolja, hogy a kapcsolat révén fanatikus kommunista szülők gyermekeit hódítja meg a cionizmus számára.

Igen pozitív és a cionizmushoz, Izraelhez egyre jobban alkalmazkodó szervezet az Alliance Israelite Universelle, amely fokozatosan csökkenti asszimiláns jellegét és ha még nem is lehet cionista szervezetnek nevezni, iskolahálózatában helyt ad a héber oktatásnak és nem kis mértékben járul hozzá, hogy a széthulló francia gyarmatbirodalom megmaradjon, vagy már leszakadt államaiban lévő iskolái megtanítják a növendékeket Izraelt szeretni és végül is chalucává válnak.

Elhalóban van a zsidók közötti tömegkapcsolat, — zsidó csoportok eltűnnek, beolvadnak, a gyermekek a heterogén nagyvárosban nem érzékelik megkülönböztetést, — a kétszázéves párisi zsidó úgy olvad fel a párisi embersűrűben, mintha egy pohár vizet öntenénk a tengerbe.

Egy-egy negyed utcáira zsidó nevű tulajdonosok cégtáblái díszelnek tipikusan zsidójellegű üzletek felett — textil, fűszer, rövidáru —, az a kelet-európai zsidó tömeg, amelynek vallásos rétege szombatoként megtölt néhány templomot és ez jelenti a kapcsolatot a zsidósággal.

Van egy nagy negatívum az életükben: hogy behűzött vállal el kell haladniuk nyilvánvaló antiszemita jelenségek mellett, amelyeket mi, izraeliek sokkal hamarabb vesszünk észre, megérezzük, mint valami szeizmográf. És van egy nagy pozitívum: az, hogy a francia zsidók nagyrésze, ha a reggeli lapot kezébe veszi, a tözsdéjelentések után elsőnek azt nézi meg, mit ír az újság Izraeltől. El, ad neki biztonságot az ellen, amit lappangó antiszemitizmusnak lehet nevezni.

Ennek ismertetése pedig külön cikket érdemel, a szövegben a következők.

Akiből temetése után lett szenzáció

— Deutsch Efráim tragikus élete és halála —

Eletében csöndes, zárkózott ember volt; temetésén aligha gyűlt össze egy „Kadist-ra való „minján”; a vagy ki is mondott volna Kadist az öngyilkos után, aki sem rokona, sem ismerőse nem volt senkinek...

Deutsch Efráimról, aki 45 éves korában, mintegy két hónappal ezelőtt vetett végét életének, ma sokat beszélnek Kirját Chájmban, de bizonyosat keveset tudnak róla. Valószínűleg közvetlenül a második világháború előtt alijjázott Budapestről, ahol tisztviselősködött. Azt mondják, hogy az angol hadsereg egyik motorki raktárában dolgozott egészen a mandátum végéig.

Ugyálszik nehézségei voltak az írvit nyelvvel, mert az állam megalakulása után, mint tisztviselő nem tudott elhelyezkedni. Beközöntött a munkanélküliség és az éhezés korszaka. Asztmát kapott, vagy szívbeteg lett, nem tudni, Deutsch nem szívesen beszélt magánygyeiről, kórházból, kórházba járt, kallódott. Mint szociális esetet, fiatal kora ellenére felvették a „Hamesakem”-be, ha nem volt kórházban nyomorúságos fizetést kapott, kirját-chájmi házaknál kerteszkedett.

De nem állott jól kezében a kapa. „Szívfájdalom volt nézni”, mondja Garat Odón, egy öszhaju, vatik kirját-chájmi kertész, akinél néhő dolgozott. „Nem bírta a fizikai munkát szegény, nem neki teremtették a turriát. Folyton köhögött.”

A Nun-Zájin utcában, gyönyörűen ápolt kertjében, az öreg „gánán”, aki nemrég tragikus körülmények között vesztette el 26 éves fiát, szomoruan legyint: „Egyszerű munkásember vagyok, de szívesen segítettem Deutchot. Néha meghívtam teára, vacsorára, de nem szívesen jött, nem szeretett semmit elfogadni.”

Szerény, büszke ember volt, éhezett, de nem panaszkodott. És, ami talán a betegségei is nagyobb baj volt — a jólnevelt magyar zsidók átka — nem tudott kiabálni, könyökölni, harcolni. Utolsó lakásán, a Számách Daled utca 15. sz.

alatt, ahol szobáját a rendőrség lelakatolta, Szurer nevű házigazdája meséli, hogy péntek délutánként bezárkózott és vasárnap reggelig fel sem kelt. Egyedül, rokonok és barátok nélkül, az utóbbi időkben gyakran beszélt a halálról.

Aztán egy nap felvágta ereit. Kórházbaszállítás közben, az ambulansban készevedett.

Szegény Deutsch Efráimból csak a halála után lett kisebbszerű szenzáció. Temetése után két héttel a nyugati Kirját Chájim homokbuckáin feltűnt a „Miltvé Amámi” két ügynöke és régi lakásán keresték. „Mit akarnak tőle?” kérdezték a kíváncsi szomszédasszonyok. „Tízezer font nyereménnyel kihúzták a kótványt”, hangzott a válasz. Kegyetlen írónája a sornak — ha igaz.

De nem valószínű. A két ügynök, akiket Deutsch utolsó címére irányítottak, ott már nem is jelentkezett. Nem valószínű, hogy a szerencsétlen kótványokat tartogattott volna, bár lehet, hogy valamikor volt neki. Az ügynökök talán egy régi vevőt akartak ismét megakvirálni.

Ackermann rendőrőrmester, aki az öngyilkosság jegyzőkönyvét vette fel és, aki az elhunyt iratait átnézte, semmiféle kótványt nem talált. Véleménye szerint a 15.000 fontos nyeremény „bobemeiszte”. Az egyik esti lap, amely lehotta a „szenzációt”, gyorsan napirendre tért az ügy felett, miután a „Miltvé Amámi” igazgatósága telefonon tudomásukra hozta, hogy „ujjból szoptott mame az egész”.

De a nyugati Kirját Chájim síkjában a legenda még mindig tartja magát, sőt napról-napra frissebb erőre kap. A csöndes környéken, ahol ritka az idegen, szabad óráikban újságírók kutatják a rejtélyt tüként. Soha nem sejtett távoli rokonok, ismerősök jelentkeznek. Deutsch Efráimnak, aki életében senkit sem érdekelt, ugylátszik akadnának örökösei...

Székely István

Látogasson el Magyarországra

Teljesen:	I. oszt. \$ 10.50, II. oszt. \$ 8.50
Egy hétfőnap Budapest	I. oszt. \$ 27.50, II. oszt. \$ 21.50
Hét napot a Balatonon	I. oszt. \$ 52.40, II. oszt. \$ 46.40
Egy hetet Magyarországon	I. oszt. \$ 58.35, II. oszt. \$ 46.00

ügyszintén UTÁZÁSOK A VILÁG MINDEN RÉSZÉRE

Felvilágosításért és részletekért forduljon irodánkhoz

T.-A., Brenner-u. 2. Telefon: 67780

Az ingyenc levelese...

BORSOLEVES	מרק אפונה
BORSOLEVES	מרק אפונה
FÜSTÖLT HUSSÁK	עם בשר סעושו
TYUKLEVES	מרק עוף
GOMBALEVES	מרק פטריות
SPARGALEVES	מרק אספרגוס
ARANY LEVES	מרק זהב

KASNER

TELMA

1958 III 28 Uj Kelet 5

Egy kisfiu állt az ajtóban

Eppen ebédeltünk. A szép őszi napsugár betűzött a bejárati ajtón, ablakokon. Arany csikok tündököltek a szőnyegek és megcsillantak az üveges szekrényben elhelyezett tárgyakon. Az ajtó kinyílt. Egy kisfiu állt az ajtóban. Sötétkék nadrág, világoskék blúz volt rajta és fején arcába mélyen lehalló tembelsapka. Vállán egy faágra tűzött kis batyu lógott.

— Niní, Bandi! — kiáltotta örömteli hangon Sári —, hát elhozta chofesre, jól teted, — ezt már az urának mondotta, aki a kisfiu után lépett be a szobába.

A kisfiu levette a sapkáját. Szőke haja belehullott a homlokába. Megsókolt Sári, nekem keztyűjött és már ment is én szobámba, ahol lerakta kis cök-műkját és a firdoszobafelét tartotta. Nagyon otthonosan járt a házban, én törtem a fejem ki lehet ez a kisfiu?

— Csak pár napja érkeztem az országba, még furesán, idegenül éreztem magam, úgy, mint mikor valaki szabadságon van és ismerkedik az emberekkel. Agyam még tele volt az elhagyott város emlékeivel, a barátok, rokonok és ismerősök szavai zsongtak a fejemben. Hiába akartam mássra gondolni, önkéntelenül is vissza-visszakanyarodtam az emlékeimhez, amelyek tegnap, tegnapielőtt még a jelen és a valóságos életet jelentették. Minden új volt itt, a ház, amely másképpen épült, mint odahaza, az ételek mások voltak és másokká lettek az emberek, az én emberem, hiszen időközben jól egynehány év telt el, mióta nem láttuk egymást. És a nyelv más volt, amelyet küzködve és sok nehézséggel kezdtem el tanulni, egyedül, mert még nem volt ulpán, ahol tanulni lehetett.

A kisfiu leült az asztalhoz, olyan otthonosan, mintha már sokszor járt volna itt és mohón elkezdte. Hőfehér fogai csillogtak és esillogott kekes-szirte szemé, amely mongolosan ferdevága volt.

— Látod, — mondta Sári — Banditól megtanulhatsz járni. Ő már elfelejtett magyarul. A chofes alatt beszélgethetsz vele. Nem tudod kicsoda?

Intettem a fejemmel, hogy fogalmam sincs, ki lehet.

— A Gyuri kisfia.

Egyszerre emlékezni kezdtem Gyurira, a felségére, Ernire, a barátnőre, aki orvosnő volt és eszembejuttott, hogy valaki rámböjtött egy órá, hogy vigyem el Bandinak, aki Izraelben van. Felkentem és bementem a szobámba, kikeresstem a kis órát és odaadtam Bandinak.

Todá rábá, — mondta és felesatolta az órát a kezére. Nem kérdezte, ki küldte, honnan jött, semmit, nyugodtan evett tovább. Amikor elbűszültünk az ebéddel, Bandi eltűnt, szaladt játszani. Mi kimentünk mosogatni és közben róla beszélgettünk.

— Nem tudom, hogy került az országba ez a gyerek, — mondtam.

— Mikor a németek bementek Magyarországra, a Gyurit elvitték munkaszolgálatra és a felesége ottmaradt három kisfiával. Az egyik még pólyás volt, azzal az anyja bement a szobába, a középsőt odaadta egy paraszteszónának és Bandi a volt kisasszonyával kiküldték Erebe. A bergensen belsény csoporttal jöttek és a kisasszonnyal együtt bementek egy kibucba. A kisasszony időközben férjhez ment és Bandi a szüneteket mindig nálunk tölti. Szóltan, furesza kisfiu, sohasem beszél a szüleiéről, semmiről. A kisasszonyhoz nagyon ragaszkodik, Vad, verekedős fiu, s már szerelmes egy kislányba, akit a legutóbbi itt-

írta: B. MONOSTORY ADA

léte alkalmából jól elvert. mert egy nagyobb fiuval látta sétálni. A nagy fiúnak is nekiment, aki kétszer olyan erős volt mint ő, de nem sirt, amikor a nagyfiu jól ellátta a baját.

— És mi lett a másik két gyerekekkel?

— Nem tudjuk. Az anyjukat feljelentette egy volt cselédnő, hogy zsidó és bujkál a zárdában és a csendőrök elvették, sohase került elő többé. A kis cselesnőt a zárda személyzete magávalvitte Nyugatra, amikor menekültek. Egyszer azt hallottuk, hogy egy francia zsidó család magáhozvette. Kerestük, de a nyom nem volt jó. Erről a gyerekről sem tudunk semmit. A másik kisfiu is évekig keresték, amíg megtalálták és azt a fiút most keresztény rokonoknál kereszténynek nevelik. Az apjuk meghalt munkaszolgálatban és Bandi itt van a kibucban. Igazi tragédia. Egy zsidó család tragédiája. Szerencsére mindig elfelejtették és sohasem beszél semmiről.

Teltek-múltak a napok, Bandival megosztottam a szobámat, illetve talán ő osztotta meg a szobáját velem, mert hiszen ő előbb is lakott már benne. Én nem tanultam meg tőle ivrit, ellenben Bandi meglepően hamar „visszatantult” tőlem magyarul. Nagyon összebarátkoztunk. Egy szombat reggel, amikor tovább lustálkodtunk az ágyban, Bandi letette a könyvet, amit olvasott és beszélni kezdett:

— Rokon, a te barátnőd Erni? Az én anyámnak is barátnője volt. Én azóta sem veszek be orvosságot, ha chamszinkor lázam van, mert Erni nem engedte. Azt mondta, a természet segít, a szervezettség segít.

— A szervezettség, — szóltam közbe.

— Én dávár, — legyintett Bandi — ő jó orvos volt. Szigorú. Anyám is szigorú volt. Egyszer valami rosszat csináltam és megvert. Nagyon haragudtam és becsomagoltam egy nagy mizvádába és elmentem otthonról. Mentem, mentem, de a mizváda nagyon nehéz volt és éhes is voltam és leültem az országúton és sirtam és már szerettem volna visszamenni, de nem mertem. És bögttem az országúton és akkor megláttam a brieskát, a sárga brieskát az úton és a kocsi mondta: na fiatalúr üljön fel szaporán, mert a mamája utána küldött, hogy hozzam vissza a fiatalúrat és akkor még jobban sirtam és felültem a bakra a kocsi mellé és többé soha soha nem akartam elmenni otthonról. És tudod rokon, kaptam az apámtól egy biciklit, nem háromkerékűt, hanem kétkerékűt, mint a nagyok és bebicikliztem a tóba, ami ott volt a birtokunk mellett és a bicikli kámpec lett. De az apám még máma hozott a városból másik biciklit.

— Nem máma, még aznap.

— En dávár, — legyintett Bandi és odaült az ágyam szélére és tudod rokon, volt nekem fehér pommilovam is. Csak nekem, az öcsémnek nem, mert ő még kis cucik volt.

— És a másik meg egy poronty, aki csak bögtött és nem volt szabad hozzányulni, mert Erni nem engedte, mert bacillust adunk neki.

— És mi van Ráchellel?

— Kérdeztem, hogy mássra tereljem a beszélgetést.

— Ráchel egy tember. Egy nagy fiúval kezdett járni, pedig tudta, hogy én kicsi vagyok és vékony és a nagyfiu sokkal erősebb mint én és ha megverem, akkor ő jobban megver engem, de én mégis megvertem a nagyfiút is, meg Ráchelt is. Ráchel azt hitte, hogy nekem meg nem volt nőm. Tudod rokon, milyen nőm volt nekem Bergen-Belsenben? Tizenhat éves. Egy csudaszép nő. Nagyon fáztunk és egymással ültünk. És ő átölelt és melegített, hogy ne fázzak. Én nem is fáztam. És egyszer megszokta a szájamon, úgy mint a nagyok. A nagyok... a felnőttek... rokon, ha tudnád milyen rondák és rosszak voltak a felnőttek. Mikor az ételt hozták, akkor a felnőttek rohantak és minket félrelöktek és rántapostak és ök elkapkodták előlünk az ételt és nekünk nem adtak semmit. Mi akkor kimentünk a személtárhoz és a személtől kaptunk ki az ételt.

Megsimogattam Bandi szőke fejét. Eszembejött Sári mondása: szerencsére Bandi mindent elfelejtett. O, hogyne, mindent elfelejtett, talán inkább mindent megismert és mindentől kijózanodott. Tizenöt éves életét már túlotúl sokat látott és tudott csak a chofes végén jöttünk rá, hogy a játékos kisfiu milyen sebzett ember.

Bandi, Bandi, hol vagy? Vissza kell menned a kibucba, szedd össze a dolgodat, — kiáltotta Sári, de semmi válasz nem érkezett. Mindenhol kerestük, végre az egyik szoba diványán összekuporodva és sirva megtaláltuk.

Kimentem, mert dolgom volt, csak Sári maradt velem. — Miért sírsz, mondd meg? Valaki bántott?

Bandi nem felelt, csak egyre erősebben zokogott. Végre a sok négatásra sírva mondta:

— Nem akarok visszamenni a kibucba. Hadd maradjak magunknál... maguk jó emberek és nekem rokonaim...

— De miért nem akarsz visszamenni a kibucba? Hát ott van Mirjám, hát már nem szereted Mirjámot?

— De szeretem... de Mirjám férjhezment és van neki kislánya... és tudja Sári, a kibucban úgy van, hogy este minden gyerek hazamegy a szüleihez... és én kaptam más szülőket Mirjám helyett most... és ezeknek is vannak gyerekeik... és akkor én... és akkor én... olyan egyedül vagyok... nekem nincs senkim... ne engedjen visszamenni a kibucba...

— De nekem is vannak gyermekeim.

— Azok már nagyok... és maguk olyan jó emberek... úgy szeretek itt lenni...

— Na jó, ne sírj. Majd megbeszéljük este. Mosd meg a szemed és eréd játékszant a fiukkal.

És nem ment vissza a kibucba.

K O S Z O R U

az ismeretlen katona sírjára

írta: FÖLDES JOSZEF

Az úgy volt, hogy egyedül bolyongtam a kibucban sokáig. Sok minden nyomta a lelkemet, és a kibuc nagy családi közösségben a magány szépsége, és borongó szomorúsága vett körül. Egy este leültem az olvasóterembe. Azóta nagy palotát építettek párszáz méterrel arrébb, de akkor még csak egy düledező faház volt csupán, amit már lakóháznak nem lehetett használni. Hozzá voltam szokva a kibuc éjszakához ez egymásután kihúnyó fenyekhez, aztán a lassan gyülekhozó éjfélt után, amint a téhenistállóban, meg a juhoknál megindult a munka. A lovak ettek éjfél felé, később a sömörök teáztak a konyhában. A fák alatt néztem, meg a hegyeket szemben.

Akkor találkoztam vele. Ott ült a könyvek között és olvasott. Körülötte nagy halom újság, képeslap, a világ legszárabb, és legunalmasabb folyóiratai, amiket a korabeli héber sajtó tudott csak kitermelni, ilyenkor itt már sötét volt rendszerint. A szokatlan világosság becsal a helyiségbe. Azt hiszem, fel sem emelte a tekintetét. Gondolom, biztosan unatkozott az újságok között, de a belépő ember sem ígért nagyobb szórakozást számára. Megálltam a hosszú asztal végében. Akkor már voltam annyira kibucnyik, hogy tudtam, hogy a kibucban nem szokás köszönni egymásnak. De aztán, hogy oldalról felpillantott, mégis felemeltem a kezem, és az egyik ujjammal valami olyasmit intettem, mint mikor egy álmos legyet heseget el az ember az orrától. — Khőü — válaszolta és olvasta tovább a Kibuc Működés nagygyűléséről szóló beszámolót.

Ez az egy személyes élményem van vele. Ez volt az egyetlen szövegszöveg. Többet sohasem beszélgettünk. De ő különben másokkal sem beszélt sokkal többet. Régtől fogva a kibucban élt. Arcát indiánusra cserelte a szél és a nap. Ugy emlékszem, traktoron dolgozott. Hajnalban ment ki a mezőre és csak este láttuk újra. Széles, mongolos arca volt és olyan járása, mint Bulba Tarasz veteránjainak. A magányos aglegénynek nincs jó sorsa a kibucban. Még az az öröme sincs meg, ami egy városi sorstársának, akitől a kifizetésben mégis csak megkérdezik, hogy mit akar enni. A kibucban kérdés nélkül teszik elé az ételt. A válogatási jog csak a szabadság idejére van fenntartva. És én úgy gondolom, hogy ő volt az egyetlen, aki ett valaha is ezzel a joggal. A többiek el-elutazhattak rokonhoz, baráthoz, országot látni. „Tremppel” pénz nélkül bejárhatta az egész országot. Bármi kibucba betért dél felé, vagy vacsora-kor, senki sem kérdezte ki fia, mit keres, leült az asztalhoz és evett, mint a többiek. Ő nem utazott el a szabadság alatt. Reggel beült a chádár-ochelbe és rendelt magának rántottát, a szakács kinézett az ablakon, megnézte magának, aztán felültette a tojázt. Csendes ünnepélyességgel ette meg, mint a születésnapit tartott az ünnepi szúron. Én, aki a másik asztalnál ültem, úgy éreztem, titkos szertartást lestem meg.

Részemre éppen ez a titokzatosság tette különleges Szubtrópusok. Ezeket látom akarátán kívül vette körül. Jóllehet nem mindenkinek volt titok ez az ember. Itt éltek vele évtizedekig barátai, kibuc chávérjai, akik valószínűleg többet tudtak róla, mint én. Talán meg is kérdezhettem volna, egyiket-másikat, mit tud róla. De

írta: FÖLDES JOSZEF

nem tettem. Emlékeim fényképalbumába úgy került be, ahogy én láttam, és aiatta azzal a szöveggel, amit magam szerkesztettem. Azt réterembe. Azóta nagy palotát építettek párszáz méterrel arrébb, de akkor még csak egy düledező faház volt csupán, amit már lakóháznak nem lehetett használni. Hozzá voltam szokva a kibuc éjszakához ez egymásután kihúnyó fenyekhez, aztán a lassan gyülekhozó éjfélt után, amint a téhenistállóban, meg a juhoknál megindult a munka. A lovak ettek éjfél felé, később a sömörök teáztak a konyhában. A fák alatt néztem, meg a hegyeket szemben.

Akkor találkoztam vele. Ott ült a könyvek között és olvasott. Körülötte nagy halom újság, képeslap, a világ legszárabb, és legunalmasabb folyóiratai, amiket a korabeli héber sajtó tudott csak kitermelni, ilyenkor itt már sötét volt rendszerint. A szokatlan világosság becsal a helyiségbe. Azt hiszem, fel sem emelte a tekintetét. Gondolom, biztosan unatkozott az újságok között, de a belépő ember sem ígért nagyobb szórakozást számára. Megálltam a hosszú asztal végében. Akkor már voltam annyira kibucnyik, hogy tudtam, hogy a kibucban nem szokás köszönni egymásnak. De aztán, hogy oldalról felpillantott, mégis felemeltem a kezem, és az egyik ujjammal valami olyasmit intettem, mint mikor egy álmos legyet heseget el az ember az orrától. — Khőü — válaszolta és olvasta tovább a Kibuc Működés nagygyűléséről szóló beszámolót.

Ez az egy személyes élményem van vele. Ez volt az egyetlen szövegszöveg. Többet sohasem beszélgettünk. De ő különben másokkal sem beszélt sokkal többet. Régtől fogva a kibucban élt. Arcát indiánusra cserelte a szél és a nap. Ugy emlékszem, traktoron dolgozott. Hajnalban ment ki a mezőre és csak este láttuk újra. Széles, mongolos arca volt és olyan járása, mint Bulba Tarasz veteránjainak. A magányos aglegénynek nincs jó sorsa a kibucban. Még az az öröme sincs meg, ami egy városi sorstársának, akitől a kifizetésben mégis csak megkérdezik, hogy mit akar enni. A kibucban kérdés nélkül teszik elé az ételt. A válogatási jog csak a szabadság idejére van fenntartva. És én úgy gondolom, hogy ő volt az egyetlen, aki ett valaha is ezzel a joggal. A többiek el-elutazhattak rokonhoz, baráthoz, országot látni. „Tremppel” pénz nélkül bejárhatta az egész országot. Bármi kibucba betért dél felé, vagy vacsora-kor, senki sem kérdezte ki fia, mit keres, leült az asztalhoz és evett, mint a többiek. Ő nem utazott el a szabadság alatt. Reggel beült a chádár-ochelbe és rendelt magának rántottát, a szakács kinézett az ablakon, megnézte magának, aztán felültette a tojázt. Csendes ünnepélyességgel ette meg, mint a születésnapit tartott az ünnepi szúron. Én, aki a másik asztalnál ültem, úgy éreztem, titkos szertartást lestem meg.

Részemre éppen ez a titokzatosság tette különleges Szubtrópusok. Ezeket látom akarátán kívül vette körül. Jóllehet nem mindenkinek volt titok ez az ember. Itt éltek vele évtizedekig barátai, kibuc chávérjai, akik valószínűleg többet tudtak róla, mint én. Talán meg is kérdezhettem volna, egyiket-másikat, mit tud róla. De

kocsi teljesen leeggett. A páncéltörőből nem tudott kiszabadulni. A Jeruzsálemi út mentén az egyik kőmunkos és az egyik autóról róla tanuskodik.

Az olvasóteremben tavataloztak fel estig. Ket fegy, veres kibucii fiu állt diszörségét mellette. Most már nem hagyták egyedül. A kibuc minden tagja előtt megneézni a gyulalatlan deszkaladát. Könny nem sok hullott. Mindenki szomorú volt, hogy valaki elment tőlünk, és mindenki meg is nyugodott menten. Ő is megnyugodott. Ha lett volna még arca, talán mosolygott volna, talán most többet beszélt volna hozzánk. Ki tudja, mi mindent mondott volna így búcsúzóul. De az is lehet, hogy semmit. Sokan kísértük ki a sírhoz, amit időközben megastak odakint a szőlő alatt. Egy kicsit mindenki örült, hogy ilyen csendes temetés van. Senki sem ajánlta el a sírnál, és senki sem zokogott hangosan ostromolva az egót az igazágért. Csak én éreztem, hogy itt valami rendkívüli történt.

Csak én éreztem, hogy most temették el ennek az országnak legigazibb, legnagyobb hőst. Eletekét értékelve egyszerű halála volt. Ki akkor talált magára, mikor halalos veszedelembe ment önként. Felismerte, hogy ő az, aki a legkisebb fájdalom hátrahagyásával távozhat el. Aki felett méltóságos nélkül, megemlékezés nélkül múlt el ez a tiz esztendő. Aki a magányos, elhagyott zsidóság jelképeként tért meg a hazai földbe az eszméért, amely ma már kézzel fogható tiz esztendő valóság.

★
Párizsban az Ismeretlen Katona sírjára minden ünneppélyes alkalommal koszorút helyeznek el a világháború összes hőseinek emlékére. Én az ő sírját találtam méltónak arra, hogy ezt a kis babért elhelyezzem rajta, mindazokért, akiknek ismeretlenül, névtelenül jár tőlünk, akik megértik az államalapítás tizedik évfordulóját

Pészáchkor
hagyományos SZÉDERREL
nyit a פסח

SALAMON penzió
TIVON
Biztosítsa helyét idejében

Szú ránya bútorát?
Forduljon azonnal a füstölőlaboratóriumhoz, amely megismert szúrokat polokat stb. Javítás és polturaezés vállalkozás szerint.

Tel-Aviv, Szaláme-u. 32.
„Ec tov” mellett. Tel. 81750

Lúdtalpbeté gipszmintára
Autoflex-sérvkötő, amerikai rendszerű, éjjel-nappali viselhető
Műmell vízben is hordható
Fiző derektámas ellen
Speciális gyermeketétek gipszmintára

VAMOSBELA
ortopéd-specialistának
T.-A., Ben Jehuda 35, tel. 24481
(azelőtt: Bpest, Lenin-körút)

MOZOGNAK A FOGAI?
VERZIK A FOHUSA?
Használjon:

Paradentosan

Kapható minden gyógyszerárban

בית לכותב וקריאה תר
KALAPOT CSAK
Hesil Schwarz-nál
VEGYEN

T. A., Nachlat Benjamin 40.
Telefon: 5309.

ТИСТІТІТІС • ЈАВІТІС.

Garantált minőségű kerti és gazdasági **magvak, növényvédési szerek**
rózsató, citrus-félék és mindenféle gyümölcsfacsometék a legnagyobb választékban
vegyszerek különféle rovarirtók, **trágya, műtrágya**

Vevőinket betanítjuk és tanácsal látjuk el

MALINOVSKY Tel-Aviv, Pin-u. 1 AZ Egged csomag- (Táchná Merkázit) 1 osztályával szemben Beszélünk magyarul

Pészách SZÉDER-EST hétvége, szabadság **ASKALON**-ban
KÉNYELMES, SZEP KELLEMEK ÉS
GANÉ SIMSON penzióban
Izletes magyar konyha
Tel. 164.

בשר למחרת
E. KOVARI

Mit ír a világsajtó?

Amerikai válság és európai prosperitás

Az mondják, az amerikai szemében Európa első-sorban az a hely, ahol a világháborúk elkezdődnek, tekintenek Amerikára, mint a kontinensre, ahonnan a nagy gazdasági válságok erednek. Európa örökös fényben él, mert attól tartott, hogy a legcsekélyebb üzleti visszaesés Amerikában gyors automatikus gazdasági katasztrófát fog okozni Európában.

Az idei tél eseményei azonban nem igazolták a pesszimista feltevéseket. A legújabb jelző, amellyel a jelenlegi helyzet illethető, hogy Amerika súlyos gazdasági visszaesés (recession) vajdúdik. A héten Washingtonban nyilvánosságra hozott hivatalos becslés szerint a munkanélküliek száma meghaladta az 5 millió 173 ezret 172 millió lakosból, ami a legmagasabb szám 1941 óta. Ezzel szemben Nyugateurópában a

munkanélküliek száma — mindössze 2,430,000 200 millió főnyi lakosságból. Megjegyzendő, hogy az európai munkanélküliek többsége bizonyos elmaradt és stagnáló mezőgazdasági területeken, mint például Dél-olaszországban találhatók, ahol a munkanélküliek krónikus, függetlenül a kontinens többi részén uralkodó jó, vagy rossz viszonyoktól. Az ipari területek többségén viszont a helyzet változatlanul jó. A nemrég közölt múlt év végi statisztika szerint Britanniában 50 millió lakosa közül mindössze 335,000 volt munka nélkül. Franciaország 43 millió főnyi lakossága közül pedig csak 16,000. Általában, Nyugateurópában, ahol az elmúlt 10 évben megszakítás nélküli prosperitás uralkodik, nincs jele a válságnak, az Atlanti-óceán túlsó partjáról érkező rossz hírek ellenére sem.

(Toronto Globe and Mail)

Iraki olaj Izráelen keresztül?

A damaszki lapokban az utóbbi időben egyre gyakrabban olvassunk jelentéseket, amelyek bizonyos mértékben a Sunday Times és a Daily Telegraph beírta tudósítói is megerősítik — arról a tervről, hogy az iraki kőolajat egy Izráelen átvonuló „nemzetközi” folyosón szállítanak egy Földközi tengeri kikötőbe.

Az ötlet, amellyel az iraki kormány állítolag komolyan foglalkozik, nyilván az iraki Petroleum Company egyik titkos tanácstermében született meg és ama aggodalmat keltő tény szolgáltat rá alapot, hogy Irák olajtermelésének csaknem kétharmada jelenleg az Egyesült Arab Köztársaság kénye-kedvének van kiszolgáltatva, miután vagy a szíriai csővezeték, vagy az Egyiptom által ellenőrzött Szuézi-csatorna keresztül jut el a nyugati piacokra.

Ami a legfurcsább a dologban az, hogy ez a meggyőzés szilárdan tartja magát úgy a londoni, mint a bagdadi külügyminisztériumokban. Azt hiszik, hogy Izrael egyenesen boldog lesz, ha rendelkezésükre állhat, mert a terv tökéletesen Nasser olajpolitikáját. Az egész terv értelmetlensége, ahogyan nemcsak az izraeli szuverenitást, de a közeléleleti valódi helyzetet ignorálja, egyenesen kétségbeejtő. Semmi más, mint újabb példája annak a hiábavaló bizbelődésnek, amely oly hosszú időn át jellemezte Anglia közeléleleti politikáját.

A terv részleteit homály fedli. Az egyik verzió szerint az olajfolyosó Izrael északi határa mentén vezetne egy nemzetközi ellenőrzés alatt álló, de meg nem nevezett, Halifától északra fekvő kikötőbe. Egy másik jelentés a Gállion keresztül vezető nemzetközi „folyosóról” beszél, amely — ugyancsak internacionális felügyelet alatt — a haifai olajkikötő berendezését és szolgáltatását használná, míg a harmadik megoldás a régi Kirkuk-haifai csővezeték kiszélesítését és internacionalizálását javasolja, amely a haifai kikötő „UNO-területébe” torkolna.

Sem az izraeli kormány, sem az izraeli közvélemény nem hajlandó arra, hogy kikaparja az iraki, vagy az angol gesztenyét Nasser tüzből, különösen, ha amellől még úgy kell tenniük, mint-ha nem is léteznének. Ami nem jelenti azt, hogy stratégiai, gazdasági és politikai okokból nem volna kívánatos az izraeli olajfolyosó megépítése. Ez az elgondolás már akkor érvényes volt, amikor az Irákot a Földközi tengerrel összekötő első csővezeték felállították: ennek egyik karja Szírián, a másik Palesztinán keresztül vezetett. A gyakorlatiasan gondolkodó izraeliek ezért építik ki most az Ejlát és a Földközi tenger közötti saját csővezetéküket.

A három alternatívának csak egy közös nevezője van. Mind a három azt tételezi fel, hogy a terv Izrael aktív részvétele nélkül — és kizárólag hallgatlagos beleegyezésével — valósítható meg. Sőt úgy képzelik, hogy Izrael még a területén áthaladó arab kőolaj megvásárlási jogáról is lemond és saját szükségleteit továbbra is az óceánon túli távoli forrásokból fogja beszerezni.

A terv nagy előnye — hangsúlyozzák — az lenne, hogy az iraki kormány és az Iraq Petroleum Company, valamint jordániai csatlósok, nem lenne többé kitéve annak a veszélynek, hogy hasznát hajtó petroleum exportjukat az Arab Köztársaság beavatkozása fenyegetné. Ez az elrendezés Angliának és Európának is nagy előnyé-

re volna. Bizonyos tehát, — legalábbis úgy hiszik — hogy e fontos ügyek érdekében Izrael örömmel fog lemondani területének és szuverenitásának egy részéről és diszkretné a kullisszák mögött marad, nehogy jelenléte zavarja az irakiakat, az angol Foreign Office és az Iraq Petroleum Companyt.

Ami a legfurcsább a dologban az, hogy ez a meggyőzés szilárdan tartja magát úgy a londoni, mint a bagdadi külügyminisztériumokban. Azt hiszik, hogy Izrael egyenesen boldog lesz, ha rendelkezésükre állhat, mert a terv tökéletesen Nasser olajpolitikáját. Az egész terv értelmetlensége, ahogyan nemcsak az izraeli szuverenitást, de a közeléleleti valódi helyzetet ignorálja, egyenesen kétségbeejtő. Semmi más, mint újabb példája annak a hiábavaló bizbelődésnek, amely oly hosszú időn át jellemezte Anglia közeléleleti politikáját.

Sem az izraeli kormány, sem az izraeli közvélemény nem hajlandó arra, hogy kikaparja az iraki, vagy az angol gesztenyét Nasser tüzből, különösen, ha amellől még úgy kell tenniük, mint-ha nem is léteznének. Ami nem jelenti azt, hogy stratégiai, gazdasági és politikai okokból nem volna kívánatos az izraeli olajfolyosó megépítése. Ez az elgondolás már akkor érvényes volt, amikor az Irákot a Földközi tengerrel összekötő első csővezeték felállították: ennek egyik karja Szírián, a másik Palesztinán keresztül vezetett. A gyakorlatiasan gondolkodó izraeliek ezért építik ki most az Ejlát és a Földközi tenger közötti saját csővezetéküket.

Semmi akadályja annak, hogy az iraki olaj Ismét Haifán át folyjék. Am gyakorlatilag ez nem valósítható meg mindaddig, amíg az arabok nem hajlandók elismerni Izrael létezését. Előbb utóbb el kell jönnie a napnak, amikor ez irányban meg teszük az első lépést. És egyetlen nyugati kormány sem folytathat délibáb politikát, amely internacionalizált csővezetésekről állmodik és amely csak késlelteti a megegyezés idejét.

(Jewish Observer and Middle East Review)

Korunk betegségei:

Senki és semmi...

Írta: HAVAS LÁSZLÓ

34.913	17 éves
34.776	16 éves
28.436	15 éves és
65.541	15 éven aluli

A Federal Bureau of Investigation kimutatása szerint az Egyesült Államok területén egy év leforgása alatt:

lányt és fiút itéltek el különféle bűncselekmények miatt. Az Egyesült Államok világvizonylatban vezetnek a téren, de a többi országoknak is van mit szégyelnieük és Izrael sem kullog az utolsók közt a statisztikában. A számadatok az egész világon évről évre emelkednek.

A fiatalok bűnözése problémája napról napra akutabbá válik. Ennek megfelelően egyre több figyelmet szentel neki a sajtó, egyre több könyv jelenik meg, mely e kérdéssel foglalkozik; egyre több nevelőt, pszichológust, jogászt foglalkoztat és egyre újabb módszerekkel kísérlik meg fennmenni a harcot ellene — szinte teljesen sikertelenül.

TALÁLGATÁSOK A KÖRKOZÓRÓL

A kérdést tárgyaló irodalom kitermelt bizonyos elméleteket az ijesztő jelenség okait illetően. A legtöbbször meggyeznek abban, hogy ezek közt elsősorban a következtetést kell sorolni: az általános erkölcsi lazulást a világháborút követően; a családi élet bomlását, az elszaporodó válásokat; a szülők nemtörődömését, hozzá nem értését, túlfoglaltságát; a romboló hatású irodalmat (elsősorban a comic's-okat) és filmet.

A kommunista teoretikusoknak természetesen itt is különvéleményük van és a szokott séma szerint szociális és gazdasági okokra igyekeznek visszavezetni a dolgot. Feltevésük szerint a kapitalista társadalom rothadása hozza magával e kísérő jelenségeket. Az elmélet csodje ezáltal is a gyakorlatban mutatkozik meg: a szovjetblik államal semmiel sem maradnak el e statisztikában a tőkés államok mögött.

Kétségtelen, hogy a fenti elméletek tartalmaznak bizonyos részigazságokat, de végleges és kielégítő választ nem adnak a kérdésre.

A SZÜLŐK FELELŐSEK?

Egy dologban megegyeznek mindazok, akik a fiatalok bűnözése problémáját kutatják. Ez pedig a következő ítélet: döntő módon a szülők felelősek. Természetes is, hogy erre a megállapításra jutnak. Tőlük, akik hivatásszerűen foglalkoznak a kérdéssel, általában megoldást várnak ugyanis, feleletet arra, hogy mi a teendő? Arra kellene válaszolni, hogyan kell megjavítani a gyerekeket, s miután egyelőre nem tudnak választ, átutalják a kérdést illetékeség végett másokhoz, mondván: nem a gyerekeket kell megjavítani, hanem a szülőket, vagy az egész társadalmi berendezést.

Kétségtelen, hogy az eddigi pedagógiai kísérletek csődöt mondtak. Csődjüket nem annyira abban van, hogy önmaguk sikertelenségét bizonyították, hanem sokkal inkább abban, hogy tüneti kezelésre szorítottak. — Bentley, Molson vagy Makarenkó egyaránt elkönyvelhetnek bizonyos eredményeket. A gyerekvárosokba, különleges nevelőintézetekbe került megmentett fiatalok egy részéből sikerült tisztességesembert faragniuk. Az utánpótlás azonban annál erőteljesebbé vált. Azáltal, hogy a felelősséget áthárították a szülőkre és a társadalomra, a pedagógusok és pszichológusok levették a napirendről a közvetlenül a gyerekeket érintő preventív intézkedések szükségességének kérdését. A maximum,

amit e téren tettek, hogy — eléggé erélytelenül — harcot indítottak a destruktívnak bélyegzett irodalom ellen.

ÉZ A SZABADSÁG?

Tizenhat éves amerikai fiúval beszélgetek. Világköri úton van szüleiével, akik tiszteletreméltó, jómódú és nyugodt, kellemes házasságban élő emberek. Frank jó társaságban forog, kintün iskolába jár, kielégítően tanul. Szülei vallásos metodisták. — Te is jársz templomba? — kérdelem tőle. — Mi már túl vagyunk ezen — mondja higgadtan és értelmesen —, de kissé megvetően. — Ki az a mi? — A mi generációnk — szól Frank öntudatosan. — Ugy érted, hogy az egész generációtok? — Válat von. — Tudod, az igazság az, hogy mi nem hiszünk a szentekben. Nekünk senki se szent. Senki és semmi. Mi a magunk módján élünk. — Hiszel valamiben? — A haladásban hiszek. — Mi jelenti a haladást? — Hogy az emberek jobban éljenek holnap, mint ma. — Ugy gondolod, hogy szebb lakás, jobb étel, több szórakozás, tökéletesebb gépek, gyakoribb utazások? — Igen, ilyesmi. — Hallottál valamit a gyerekek közt terjedő bűnözésről? Fiatal fiúkról, akik betörnek és rabolnak? — Olvasom az újságot. — Mi a véleményed róluk? — Mindenki a maga módján él. Ez a szabadság.

MIERT NE?

Az individualizmusnak ez a mérész meghatározása kisse megdöbbentett. Talán nem is annyira a mondat tartalma, mint a hangsúly, mellyel mondta, ütött meg. A teljes közöny hangja volt ez.

Visszaemlékeztem, hogy egy hasonlókorú, túlérett, zavarosan értelmes fiú hogyan magyarázta el nekem egyszer a relativitáselméletet: — „Minden relativ. Tehát nincs jó és rossz sem. Az a kérdés milyen szempontból nézzük. Ami az egyiknek jó, a másiknak rossz. Nem lehet úgy cselekedni, hogy mindenkinek jó legyen. Leghelyesebb, ha úgy élek, ahogy nekem jó.” — „Miért ne?” — mondta nyeglén és otthagytott.

Akik az ifjúság nevelésével hivatottak foglalkozni, elfelejtettek érveket felsorakoztatni a bűnözés ellen. A mai koráért, nyugtalan, fiatalon sokat tapasztalt nemzedék negatív ösztönei elé nem emelkednek erkölcsi gátak. Nem a bűnözésre indító tényezők erősödtek meg, ahogyan általában gondolják. Tehát nem a csábítás lett erősebb, a szükség nagyobb, az ösztön féktelenebb, hanem egyszerűen a bűnözést gátló erők gyengültek. Mivel magyarázzák meg a felnőttek a fiataloknak, hogy bizonyos dolgokat erkölcsi indokokból nem lehet megtenni, mikor ugyanezen dolgok felől a saját ítéletük is fölöttébb határozatlanná vált.

Hogy is van ez például a magántulajdonnal? Valamikor egyértelműen arra tanították, hogy a magántulajdon szent, ma viszont a kommuniztást azt mondják, hogy a magántulajdonlopás. Ők kisajátítják az emberek vagyonát és azt állítják, hogy ez szociális igazságot szolgáltatnak...

Es az emberi élet szentsége? Amikor háborút veselünk olyan célokért, melyek nemesek és igazságosak, de az ellenség szerint hazugok és az ő indítékai magasztosak. Az atom-bomba és a baktériumháború korában beszélünk az emberi élet szentségéről? Ki ad választ a zavaros

fiatal léleknek? E primitív és hazug elmékedéseket a tisztfejú, hivatott nevelő könnyen cáfolja meg. De vajon ő hozzá fordulnak-e az adott pillanatban?

ACTION GRATUITE ÉS BADAR VERSEK

A „miért ne?” elmélete és gyakorlata pedig egyre jobban terjed. Az amerikai gyermekbíróságok értetlenül állnak egy új jelenséggel, a motivum nélküli bűncselekményekkel szemben.

André Gide néhány évtizeddel ezelőtt írta hírhedt novelláját, melynek hőse minden előzmény és indok nélkül kilöki utitársát a vonatra ablakán. Azóta az action gratuite irodalmi-ból lélektani fogalom lett. Ahogyan a freudi tudomány megmagyarázta a tudatalatti ösztönöket, azok, mintha csak arra vártak volna, hogy beszéljenek rólok, egyre intenzívebb működésbe léptek.

Az Egyesült Államok, de más országok bírái is, gyakran találkoznak olyan vagyonelessen bűncselekményekkel, melyek tettesének anyagi helyzete ehogyan se indokolja a tett elkövetését. Gazdag szülők gyermekei követnek el gyakorlatilag teljesen értelmetlen be-töréseket, minden haszon-vágy nélkül. Még elterjedtebbek az indokolatlan gyilkosságok és testi sértések. Számos esetben amerikai fiatalok urak ügyszólván pusztá idótöltésből, mintegy mellékesen lelovik játszótársaikat. A törvényszék előtt semmiféle magyarázat nem tudják, vagy nem akarják adni tettüknek.

Szinte kísértetiesen idézi mindez az Amerikában valamikor divatos „badar versek” című és kegyetlen humorát:

A PAJKOS UNOKA

Mérget tett a teába kis Melitta, nagyanyó meghalt nyomban, hogy megitta. Melitta apja így szólt szemrehányón: „Mondd, mit csinálsz most, édes kisleányom?”

MEGGONDOLATLAN FIUCSKA

A csintalan Sam, amint reggeliznek, kitöri a nyakát a kis Eliznek, meg is büntették szigorúan érte, lekvárt se kapott aznap a kenyérré.

(Kosztolányi Dezső fordításai)

SZAZADUNK EMBERE

Korunk erkölcsi földes-szamlása magával sodorta az erkölcsi fogalmak számos bástyáját, melyekre az emberi közösségek törvényei támaszkodtak. A tiltások önmagukban nem elégségesek, sőt gyakran inkább csábítást jelentenek.

A törvények elleni kilengéseket ma már nem kíséri általános és őszinte felháborodás. Valahogyan nem divatos dolog tulzottan tisztességesnek lenni. Szinte maradáságnak tekintik. Aki mereven becsületes, könynyen kerül humortalan, kissé korlátolt ember hírébe.

A cinizmus, irodalmi meghatározásból, egyre inkább általános hitvallássá válik. A spleen már nem az uri körök kiváltsága. A desperádó nem kalandregény hőse csupán. A közönyös, egykedvű, reményvesztett, semmiért sem lelkesedő ember a huszadik század felének uralkodó típusává válik.

Ennek az embernek kell felnevelnie az ifjúságot és erkölcsi tartalommal ellátnia az élet útjára.

Nagy emberek mosolya

Jonathan Swift, aki Dublinban esperes volt, a maga korában legalább olyan ismert volt főszépségéről, mint Gulliver-könyveiről. Az egyik híve karácsonyoként ajándékot küldött Swiftnek, aki persze elveihez híven nem jutalmazta az ajándék kikézbésítőt.

Egy péksegéd egyszer fogadott a barátjával, hogy ha ő fogja kikézbésíteni a karácsonyi ajándékot a nagy úrnak, biztosan fog tőle borra-valót kapni. A péksegéd át is vette a csomagot barátjától és ezekkel a szavakkal kézbésítette azt Jonathan Swiftnek:

— Itt a csomagja, ezre meg, Isten áldja!

Swift nagyon meggaragudott, de felülkerekedett benne a pedagógus-szellem és elhatározta, hogy kioktatja a szemtelen legényt.

— Meg foglak tanítani, fiam, — mondta a péksegédnek, — hogyan kell illendően viselkedni. Ulj ide a székemre, most te leszel Mr. Swift és én hozom neked a csomagot. Es jól véd az eszedbe, mit kell ilyenkor mondani.

— Maga is figyelje meg, mit fogok én mondani — kiáltotta utána a péksegéd és leült az író helyére.

Swift bejött az ajtón és ezt mondta:

— Jónapot, uram, gazdám üdvözlét küldi önnek és azt kívánja, hogy jó egészségben fogyassza el ennek a csomagnak a tartalmát.

— Köszönöm, fiam, — válaszolta a péksegéd és egy félkoronást nyomott a meg-hökkent Swift markába.

Swift megértette a tréfát, elvette magát és a neki adott borra-való kézbésítést adta a péksegédnek.

Beethoven egy délután

egy tehetséges énekesnő-jelöltet várt, akit egyik barátja protezsált be hozzá. Kisse elkécs egy szerény külsejű lány csegettett be a zeneszerzőhöz, aki szokásához híven rámondott:

— Gyorsan, kérem, énekeljen valamt!

A lány meghökkent, de nem mert ellentmondani a mérges művésznak és énekelni kezdett.

— Hagyja abba — kiáltott rá Beethoven rövid idő múlva —, nem lesz magából se- se énekesnő.

— Tudom, kérem, — dadogta a lány — én nem is azért jöttem, hogy énekeljek. Kérném a szennyes holmit. En vagyok az új mó-ó-ó.

Baudlaire egyszer a barátjával

Bauville-vel sétált, akinek hirtelen azt ajánlotta, hogy menjenek együtt fürödni.

— Jó ötlet — mondta Bauville —, menjünk.

Egy furdőben kádas kádkét vettek és levetköztek. Elsőnek Bauville ment be a kádba, mire Baudlaire fogta a ruhát, becsukta a szekrénybe és ezt mondta:

— Most pedig szíves engedelméddel felolvassom neked legújabb művemet, az öt fejezetű tragédiámat, melyet egy hónappal ezelőtt adtam át neked elolvasás végett, de eddig nem volt rá idő. Most lesz...

Hátha valaki nem ismeri...

Természetrész órán az egyik gyerek azt kérdezi a tanítótól:

— Tanító úr, kérem, tessék nekem megmondani, miért hívják a sárgarigót sárgarigónak?

— Buta kérdés — válaszolja a tanító, — azért hívják sárgarigónak, mert sárga.

— Azt én is tudom, de miért rigó?

(Ludas Matyi)

A NAGY CSALÁD (KINFOLK)

(REGENY) Irta: PEARL S. BUCK

Fordította: Dr. KENEDI FERENC

(10)

— Nem. — Chen kissé felemelkedett és karjait összefonta a térdjein. — Ha még paraszt volnék, csak az apám fia, bizonyára nem volna kifogásom a kommunisták ellen. De orvos vagyok.

— Miért? A kommunisták az orvosok ellen vannak?

— Ellenkezőleg! Nagyon is sok függ számukra az orvosoktól. Nekem is tettek ajánlatot. De nem ajánlhatnák fel annyit, hogy késznek nyilatkozzam az együttműködésre. — Sötét kis szeméi összehúzódtak, pillantása nagyon komoly volt. — És meg is mondom magának, miért nem akarok tudni rólok. Azt kérték tőlem, hogy merítsem kezemet a vérbe és esküdjek meg. Az eskü maga nem jelentett volna semmit. Örök hűség, testvériség és — hasonlók. De én az örök hűséget és testvériséget az egész emberiséggel, nem pedig annak csak egy részével szemben fogadtam meg. Ezt nyíltan megmondtam nekik, mire agyon akartak löni. Ezért hagytam el falumot éjjel és ködben. És ezért nincs otthonom. — Chen hangosan nevetett, majd felállt. — Jöjjön, csináljunk valamit ezzel a házzal. A tulajdonos a szomszédokban lakik. Jöjdelatuk, öreg ember, aki ópiumot szív. Ha valami készpénzt ad neki, azonnal megállapodhat vele.

Chen előre ment és James követte. Chen kezét a zsebeibe dugta. Ruhája egyéni ízlésre vallott. Nadragját nyugati ízlés szerint szabták, de az anyag a tisztításba összeesett és Chen izmai most már majdnem szétfeszítették a varrásokat. A kabát uniformishoz volt hasonló, legfeljebb a díszítések hiányoztak róla. Végig a nyakáig be volt gombolva, rengeteg zsebe volt, mindegyik zsúfoltan tele. Elhagyta a házat, majd az utcán a fal mellett haladva beléptek egy másik kapun. Rosszul öltözött szolgáló guggolt a ház előtt. Chen megszólította és gazdáját kívánta látni.

— A gazdám alszik, de az úrnő fenn van és úgyis ő dönt — válaszolt a férfi, anélkül, hogy felemelkedett volna. — Akkor az úrnővel szeretnék beszélni — mondotta Chen.

A férfi egy szolgálólánynak kiáltott, aki az udvar egyik ajtaján kidugta a fejét.

— Meg akarjuk tudni a szomszédos ház árát — mondta Chen. — Tudjuk, hogy nem sokat ér, mert menyétek tanyáznak ott, de ha olcsón megkapható, egy barátom talán mégis megveszi.

Az asszony megvetéssel nézett rájuk, de pillantása irigy volt.

— A menyérek már majdnem teljesen eltűntek. A múlt hónapban úrnőm egy szellemidézőt hívott és azóta félnék a menyéteket.

— Új menyénymokat is láttunk — válaszolta Chen. — És ha az ár magas, felesleges az időnket vesztegetni.

— Micsoda kínaiak maguk? Akik külföldről jönnek, mind ilyen túrelmetlenek! — kiáltott az asszony. — Valóban nem jobb a nyugatiaknál. Meg fogom kérdezni az úrnőmet.

Negyedóra is eltelt, amíg egy öreg asszony jelent meg az udvarban. Kis, faragott botra támaszkodott. Haja még teljesen fekete volt, de már nagyon ritka. Kopasz helyek látszottak a fején. Egy szolgáló, talán az a lány, aki az imént jött ki az ajtóba, fekete tintával festette be úrnője fejéjét, hogy a fehér kopaszágát ne lehessen látni. Az öregasszony teste vékony volt, összetört. Mintha alig tartozott volna össze. És ebből az összeomlott testből sícs hang sipolt feléjük:

— Maguk ki akarják bérelni a menyétházat?

— Igen — válaszolta James.

— Akkor száz táelt kell havonta fizetniük.

Olyan öreg, hogy még mindig táelben számol, gondolta James és kérdőleg Chen felé fordult. Dr. Liu szótlanul megfordult és a kapu felé haladt. James követte a barátját. Pontosan, amikor a kapuhoz értek, a rikácsoló asszonyhang megint megszólalt:

— Mennyit ajánl fel?

— Huszát — válaszolta Chen.

Az öregasszony szeméi kicsik és sötétek voltak. Mint acélos pontocskák szikráztak benne a fények.

— Adjatok ötvenet és akkor a szellemidézőt újból elhívatom.

— Nem félek a menyétektől — avatkozott be James. — Elfogad huszonötöt?

— Huszonötöt — jajgatott az öreg asszony. — Kézpénzben?

— Kézpénzben — ismételte James. — És holnap fizetek.

— Holnap kézpénzben — ismételte az asszony és aztán hatalmas köhögési roham ráta meg a törékeny testet. Minden ízében remegett. Visszahúzódott. A guggoló szolgáló felemelkedett:

— Ha holnap beteg volna, én itt leszek. Olyan vagyok náluk mint egy családtag.

— Hát az öregeknek nincsen gyermekük? — kérdezte Chen részvétellel.

— Van valahol két fiuk. De milyenek manapság a gyerekek? — A férfi vonagatta a vállait. — Az öreg ezert szerette meg az ópiumot. Az öregasszony is szív, de nem jut mindkettőjüknek.

Chen végighallgatta, majd megszólalt:

— Holnap újból eljövünk a pénzzel.

— De csak az öregasszonynak személyesen akarom átadni — jegyezte meg James — aláírásával nyugtát akarok az összegről. — James sokszor látott ilyen narkománokat, akik elvonó kurán voltak a kórházban. Nem volt már se szívük, se akaratuk.

Szótlanul haladtak visszafelé az úton.

— A mai öregemberek sajnálatot keltenek bennem — vélte Chen. — Ez a két öreg például biztosan számított arra, hogy fiaik gondoskodni fognak róluk, éppen úgy, amint ők is gondoskodtak az övéikről. Valószínűleg arról álmodoztak, hogy unokáik lesznek. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy a régi időkben minden nagyszerű volt. Egyáltalában nem. Az öregek gyakran kinozták a fiatalokat és a fiatalok szívesen mentek volna saját utjukra. De kötelességérzésük visszatartotta őket. Azt mondták:

kötelességérzésnek hívták, de alapjában véve a szegény és büszkeség kérdése volt. Ha a fiú nem gondoskodott a szüleiéről, úgy ezt mindenképp becstelenségnek tekintette. Viszont a szülők jóléte a fiúk számára büszkeséget, büszkeséget jelentett. Manapság azonban a büszkeség és becstelenség fogalmai más tartalmat kaptak és senki se törődik a multtal.

— A büszkeség és becstelenség, ma mit jelentenek? — kérdezte James nemis annyira kíváncsiságból, mint inkább hogy Chen állásfoglalását hallja ehhez a témához. Chen tiszta jellem és gondolkodása mély vonzalmat keltett fel benne.

Chen megrázta a fejét.

— Honnan tudjam ezt? Ugy veszem észre, hogy mindenki csak sok pénzt akar összeharcolni, modern asszonyt akar feleségül venni, modern életet élni, házat birtokolni, villanyárammal és folyóvízzel. Mind buta külsőségek.

Hangosan felsóhajtott és folytatta:

— Itt vagyunk már a kórháznál. Utjaink most elválnak. Találkozzunk holnap ugyanebben az időben? Vagy talán már nincs is szükség rám?

Meg kellett mondania, hogy szívesen van vele együtt. James gyorsan válaszolt:

— Kérem, jöjjön el. Egyedül nem is merek azzal a kísérteties öregasszonnyal találkozni.

James szobájában Jung Wang márt türelmetlenül várakozott, mert a kapussal ma este megbeszéltek, hogy kimennek a városba.

— Kibéreltem egy házat — mondotta neki James.

— Egy házat? — Jung Wang szája nyitva maradt a csodálkozástól.

— Igen. Holnap odamegyünk. Nagyon alaposan ki kell tisztítani.

— Akkor további szolgálatait kell felvegyünk — jelentette ki Jung Wang —, mert egyedül szolgálóknak lennem szegénytelen volna.

James már most érezte, hogy a háztartással kapcsolatban sok nehézsége lesz.

— Először megnézzük majd a házat és a többiről később fogunk dönteni.

Másnap az öreg kínai házaspár házának kapuja már nyitva volt, amikor odaérkeztek. A szolgáló és szolgálónő tiszta ruhába öltöztek. Valahogy mégis sikerült az öreg embert lábra állítani. Piszkos selyemruhában fogadta őket, keze piszkos volt, pedig látszott, az arcát megmosta, haját megkefélte. Lehűtalanodott csontjain a bőr hamuszürkén lógott. Oldalán, de kissé hátrább, állott a felesége.

Jung Wang megérintette James karját.

— Uram, nincs ez a dolog rendben — suttogta — egy háztulajdonos, aki ópiumot szív, olyan mint a vérpióca, kiszívja az ember véréit.

— Talán egyszer sikerül kiagyóitanom — hátrította el James. Eltökélt, hogy nem hagyja magát Jung Wangtól befolyásolni. Ki fogja bérelni a házat?

— Hol van a bérleti szerződés? — kérdezte Chen.

— Itt — válaszolt a szolgáló és ruhája ujjából kihúzott egy pergamentekercset, mely reszkető írással volt teleírva. James csak nehezen tudta kibetűzni, de Chen a vállain keresztül belenézett és gyorsan átfutotta a tartalmát. Nyomban rámutatott két pontra, melyeket meg kell változtatni.

— A bért nem fizetjük előre két hónapra — mondotta — egy hónap is elég.

Az öregember állá lecsuklott, de bólogott. Odahozták a tust és az írót. Remegő előkészületek után a változtatást keresztül vitték a szövegben.

— Nem fogadhatjuk el azt sem, hogy nem vállal semiféle felelősséget a házért. Javításokat fogunk elvégezni, de ha kiderülne, hogy egyik vagy másik gerenda már elkorhadt vagy az alapépítmény tönkrement, az ön dolga ezt rendezhözni.

Az öregember beleírta a szövegbe ezt a kikötést is.

— És most valamit én szeretnék hozzáfűzni — mondotta Chen határozott hangon. A pergamentföle hajolt és az okiratot kiegészítette a következő mondattal:

„A háztulajdonos kötelezi magát, hogy sohasem fogja előre követelni a még nem esedékes bérösszegeket”.

— Nagyon jó — ismerte el Jung Wang.

— És most a pecsétet! — szöft Chen.

A szolgáló elhozta a családi bélyegzőt és rányomta a pergamentre. James is aláírta, Chen tanulta és aztán kifizették a pénzt. James adta át az öregnek, aki az egész művelet alatt egy szót sem szólt. Az öregember kinyújtotta kezét a pénzért és amikor az ujjai között érezte, magához szorította, majd sietve elhagyta a szobát. Az öregasszony és a szolgálólány követték és már csak a szolgáló maradt vissza, aki a vendégeket a házból kikísérte. James nem tudta magát kivonni a nyomasztó élmény hatása alól. Chen pedig felsóhajtott.

— Ezek is a már elveszettek közé tartoznak, — mondotta.

Átmentek a másik házba, amely most már James birtokába került.

Csak Jung Wang nem látszott letörtnek. Bléink érdeklődést mutatott gazdájának új lakóhelye iránt. A kút mögött felfedezett egy ciszternát és egy régi, de még használható, kövek közé ágyazott lefolyócsatornát, mely a ház hátsó fala mögött folydogáló patakba vezetett. Ő sem félt a menyétektől.

— Majd néhány macska elűzi őket — vélte Jung Wang, — de nagy, harcos macskák kell legyenek, mert különben a menyétek az ő vérüket is kiisszák.

Néhány napon belül Jung Wang ügyességével a ház emberi lények részére is lakható állapotba került. Jung Wang vállalta, hogy asztalost, kőművest és takarító asszonyokat kerít. Nemsokára ragyogó tiszta lett a ház és a falakból is elszállt a penész szaga. Jung Wang már hajnalban kiment a tolvajpiacra és asztalokat, székeket és konyhafelszerelést vásárolt. James és Chen pedig járták az üzleteket más használt bútorok után. Sötét színi

fából nehéz asztalokat és nyugati stílusban készült ágyneműket kerestek.

— Hugaim képtelenek lennének deszkákon aludni, még ha különben meg is szokják majd az itteni életet, — vallotta be James. — És ószintén szöfta én is szívesebben fekszem amerikai rugóságyakon.

Vásárolt még néhány szép pergamentekercset a falakra és öreg zongorát is, melyet nyilván egy idegen hagyott vissza, aki hanyatt-homlok menekült a háború elől.

— Valódi palota! — lelkesedett Chen és észre se vette, hogy James néma maradt. James nem találta örömet a ház berendezésében. Ha Lili részére kellett volna átalakítsa, minden másképp történt volna, gondolta nyomot hangulatban. De Lili elégedetlen volna mindazzal, amit ebben a házban látta.

A napok multak, de a dr. Liang által jelzett levél nem érkezett meg. Ez nem lepte meg James. Ismerte jól az apját és el tudta képzelni, hogy az apja már reggel, amikor felkelt, elhatározta a levél megírását, de aztán figyelmé a tanítványaira terelődött és a kínai irodalom felé, melyről az nap elő kellett adnia. És amikor este hazatért, már nagyon fáradt volt, a levélírást másnapra halasztotta. De Mrs. Liangtól mégis érkezett levél. Az anyja, mint rendesen, össze-vissza, kapkodva írt, minden témát érintett, de annyira elmosódottan, hogy James nem lett okosabb a levélből és nem kapott világos képet arról, mi is történt tulajdonképpen. Louise-t terhelte a dolog. Ő viselkedett bután, írta az anyja. Amerikai fiúval kezdett ki. De mégsem szabad elfeledni, hogy nagyon fiatal és sokkal szebb, mint Mary és Marynek soha nem is volt amerikai udvarlója, viszont Louise már amerikai módra, amerikaiak közt nevelkedett fel. Tehát a bátyja ne ítélje el és ez az egész súlyos, komoly probléma. Ő, Mrs. Liang igyekezett apát is rábeszélni, térjenek vissza Kinába, hogy mindnyájan boldogan együtt lehessenek, valahol Peking mellett egy házban. Dr. Liang azonban nem hagyhatja cserben a munkáját, de néhány év múlva talán sikerül ezt a tervet is megvalósítani. Így írt Mrs. Liang. Ő maga nem szívesen vette, hogy Mary csapot-papot otthagya, magával cipelte a testvéreit, mert Peternek éppen most kellett belépnie a College-be, hogy valamikor mérnök lehessen belőle. De hiszen, ha nem fog tetszeni neki Kinában, még mindig visszajöhet. Csupán Louise szempontjából volna kívánatos, hogy hosszabb időt töltsön ott, mert azt szeretné, hogy beleismeren valami csinos kínai fiúba. És ha az ő kedves fia, James ismer valakit, aki szóba jöhet, az minden körülmények között kínai legyen és ha Louise házasságot köt, úgy mégis ez a legjobb megoldás számára, jöllehet Louise részére nem olyan sürgős a házasság. Szerencsére nem ez a helyzet, tehát James ne érte félre a dologot, de úgy is alakulhatott volna. Ekként szólt az anyai levél. James háromszor olvasta el, nagyon figyelmesen és végül arra a következtetésre jutott, hogy Louise komoly és új problémát jelent a Liangok számára.

Minden különösebb lelkesedés nélkül kérelmezett egy heti szabadságot és aztán egy napon Jung Wang kíséretében a már ismert sanghaji molón várakozott, ahol a hajónak ki kellett kötnie.

A ház teljesen készen állott. Mary részére a kórház gyermekosztályán talált valami munkát és Petert már be is íratta a college-be, mely egy híres kínai tudós vezette és alatt új szellemben, magas nívón működött. Louise-ra nézve nem voltak még elgondolásai, nem tudta, mit kezdjen el vele? Mielőtt ebben a kérdésben elhatározná valamit, Maryvel kell beszélnie, gondolta James.

A nap szürke volt és szeles. A tenger ólmos színben játszott. Már messziről felismerte Maryt, Louise-t és Petert. Hárman együtt álltak a fedélzeten, elkülönítve a kínaiaktól és az amerikaiaktól. James tisztán látta az arcukat és szívében meleg örömet, mely meghatótságot érzett. Végre a családjából mellette lesznek azok, akik szorosán hozzá tartoztak.

Eddig nem akarta magának bevallani, mennyire egyedül volt az elmúlt hónapokban. Nem is tudta, hogyan alakult az így. Reggeltől estig emberek tömege vette körül. Munkája kielégítette és lehangotha is. Kielégítette, mert nyomorult betegek százezrét segíthetett, de le is hangolta, mert tudta, hogy milliók vannak, akik nem lehetett segíteni. Az a felismerés is kintozta, hogy csak a felületen él és még nem érezte gyökeret ebben az országban. Még mindig idegennek érezte magát, pedig már szeretett volna megszabadulni ettől az érzéstől. Már vágyott arra, hogy szervesen beilleszkedjen az új Kinába és ne támadhasson fel benne a visszatérés gondolata. A többi orvosok gondatlan és felületen életet visszatartónak találta. Csak Chen volt kivétel. James egyre jobban közeledett hozzá és ismételten kérte, jöjjön majd a házukba lakni. De Chen még mindig nem akar dönteni.

— Várjuk meg csak a hugait, lássuk, el tudnak-e vésni engem. Mert ha nem, úgy nagyon kellemetlen volna újból kiköltözködnöm.

— Ez számárság! — válaszolt James mosolyogva.

— Nem számárság, csak gyávaaság, — vélte Chen. De James érezte, hogy Chen tartózkodása csak felületen mázként fedti az érzékenységét.

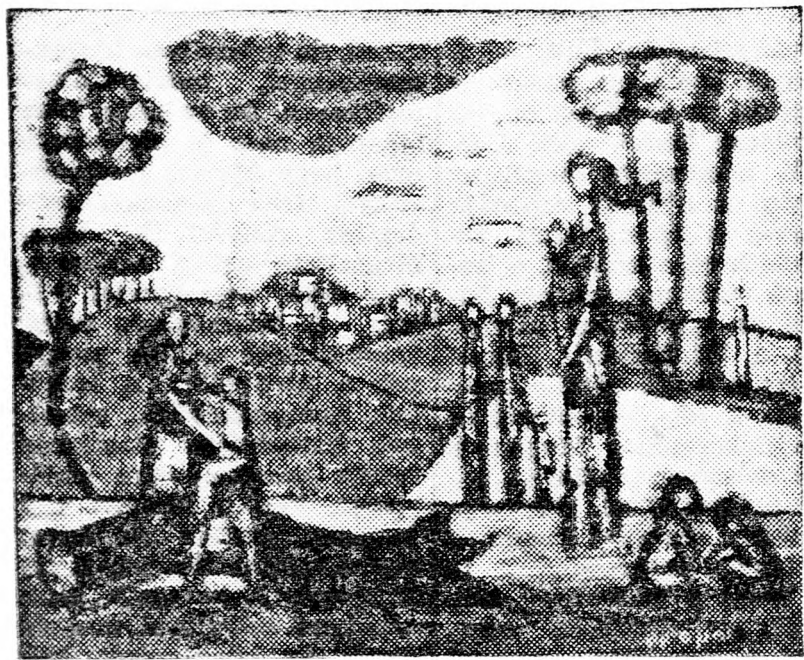
Nemcsak az orvosok éltek a felületen ebben az országban. James úgy látta, hogy sokan mások is ugyan ezt az életstílust követték, fiatal emberek, férfiak, asszonyok, akik Franciaországban, Angliában és Amerikában végeztek tanulmányaikat. Voltak, akik Oroszországból jöttek, de ezek lényegesen különböztek a többiekől. Amennyire James ismerte őket, legalább is Pekingben, nem csatlakoztak a kommunistákhoz, de sokat beszéltek arról, hogy az erők alkalmazására szükség van. A nép középkori gondolkodásmódját erőszakkal kell megújítani, mondták. Hogy miben álljon ez az erőszak és hogy ki alkalmazza azt, nem tudták megmondani. James gyakran vett részt összejöveteleiken és számos beszédet hallgatott meg. De aztán megint visszatért a kórházi munkájához és csak abban talált kielégülést.

(Folytatás hétfőn)

Kiállítások a tel-avivi muzeumban

Jochánán Simon egyik komoly, elismert művésze. Amikor, több mint húsz év előtt, alijjázott, már kiforrott művész volt, aki a német és főleg a francia mo-

Jochánán Simon: ANYASÁG

der művészek emlegetésére nevelkedett — különösen nagy hatással volt rá André Derain és F. Léger. Mint Gán-Smuél kibuc tagja, a kibuc élet mindennapjait és tájait festette vörösbarna színeivel és stilizált alakjaival.

Időközben új és mély művészeti hatással találkozott Jochánán Simon: öt év előtti délamériai útja kihozta belőle régen szunnyadó vágyát a nagy freskók, a falfestmények után. Ma egyik legnagyobb és legkeresettebb freskó-festőnk.

Jelenlegi kiállítása főleg az utolsó négy év képeit tartalmazza, s ezt a korszakot — nem tudni meddig tart — Jochánán Simon „délamériai korszakának” nevezhetjük. A sötét barnás-vöröses színek kissé kivilá-

gosodtak, kitűnően kirajzolt óriás felhők, éles hegycsúcsok és még jobban stilizált alakok töltik ki a tágas térsegeket. Kisebb képei is igen hatásosak. Néhány meg-

(A jeruzsálemi kiállításról az Uj Kelet március 7-iki számában már megemlékeztett.) Ferro szélesskálájú rajz- és színtechnikával, s szokatlan alkotó képzelettel rendelkező művész, aki egyformán el tud mélyedni a piros virágú, szelíd csendélet festésében és óriási, apokaliptikus víziói ábrázolásában, amelyekkel az atomháborúról, a halálról, az emberiség végéről való látomásait mutatja be.

„A KIBUC GYERMEKEI RAJZOLNAK”

Az utóbbi években minden országban rendeznek gyermekrajzkiállításokat, sőt nemzetközi kiállításokat is. Nemrégben láttunk Izraelben 36 nemzet válogatott gyermekrajzaiból összeállított nemzetközi kiállítást. Utána a magyarországi gyermekek kiállításának vándorgyűjteményét. Néhány hónappal ezelőtt ugyancsak a tel-avivi muzeumban láttuk a „Gyermekek illusztrálják a T'náhot” című rendkívül érdekes kiállítást.

A rajzkészség fejlesztése igen fontos részét képezi a modern pedagógiának, mert ez a készség a gyermek lelkiéletének természetes kifejezője, éppenúgy, mint a já-

Erdekes lesz követni a fiatal tehetség művészi pályafutását.

MIRJAM BÁT-JOSZEF

tel-avivi festő, — Ferro felesége —, évek óta külföldön végzi tanulmányait. Bát-Joszeff festőnőnek az ecset a kenyeré —, s ez nagy hiányossága is: rajzkészsége még kívánnivalót hagy maga után, csak „színes” fantáziájára bízta magát. Néhány szép képe, az „Öserdő” és két izlandi tájkép például, színtobzódásával tűnik ki.

ték. Az egyik ceruzát, a másik ecsetet, a harmadik agyagot vesz kézbe, hogy kifejezze magát.

A jelenlegi gyermekrajzkiállítás az összes kibucok iskolái résztvevőinek. Néhány ezer kép közül válogatták ki a zsűri a kiállított ötszázat. Sok nagyon érdekes és eredeti kép van ezek között, ahogyan a gyermek látja a világot különböző korban. A legeredetibbek természetesen a legfiatalabb gyermekek produkciói, a nagyobbak művei között viszont felcsillan már egy-egy szikrája a tehetségnek is. A gyermekkiállítás igen nagy látogatottságnak örvend.

WEINFELD M.

bébi- és gyermekruháüzlelet
TEL-AVIV, DIZENGOFF-U. 140. SZ. A.
megnyitotta

Mint régen „Nagy-Magyarország”-on minden házban 1893 óta csak

Stern cikóriát használtak

úgy Erecben is mindenütt a

Stern cikóriát szeretik

Kapható minden fűszerüzletben, tablettákban és dobozban
כשר לפסח למחרת

PETACH TIKVAN a KÁFÉ SÁRON-ban

Stamper-u. 28.
hagyományos **szeder-estet** rendezünk
Koriátzott számú jelentkezőt meg elfogadjuk. — Köser és hagyományos ételek.
KÖNIG MARIKA és MIKI

Még mindig a legalkalmasabb ajándék egy üveg

Molnár-Moser kölnivíz

Chypre, La Danse, Russe és Royal Ambree illatokban. Kapható minden jobb illatszertárban és gyógyszerertárban.

KERESZTREJTVÉNY 346

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	16		17		18		19		20		21			
22	23		24			25		26		27				
28			29			30		31			32			
	33	34		35			36	37			38	39		40
41	42		43		44		45			46		47		48
49			50		51			52				53		
54				55				56					57	
58			59				60			61			62	
63			64				65			66		67		68
	69					70				71		72		
	73					74				75		76		77
78						79				80		81		82
83				84	85		86			87			88	
89										90				

Vízszintes: 1. Dicsőimusz, magasztalás. 6. Minden idők legnagyobb olasz színésznője, teljes nevén. 16. ...vő, színvonal. 17. D...ramma, rajz. ábra. 19. Görög törzs. 20. Nekem, héberül. 21. Ekezetten héber zsebkész. 22. Két szó: 1. Dávid király „udvari profétája”. 2. Sporteszköz. 26. Szakasz, cikkely (c=f) ék. fel. 28. Latin én. 29. Ekezetten héber ól. 31. Vissza: Héber nevelő. 32. Vissza: Klu...Klan. 33. Héber tagadás. 35. ...ológia. 36. Héber vívóér (véna). 38. L. S. 40. ...generis. 41. Átvitt értelemben döntő érv. 44. A szem recehárttyója, ideghárttyója. 46. E-betűvel a végén német oldal. 48. Magánhangzótlán héber fog. 49. A-val a végén erős, vizálló bőr. 51. Idegen női név. 52. Latin haza, szülőföld. 54. Világhírű olasz tenorista, teljes nevén. 56. Erdélyi származású amerikai zsidó filmproducer (c=k). 58. Kevert óriáskigyó. 59. Két szó: 1. Fél-zsidó (első kocka duplahangzó). 2. Reverendás. 60. Ha megtette kötelességét, mehet. 61. Vissza: Egyesült nemzetek szövetsége. 62. Szláv igen. 63. ...remónia. 64. Van ilyen könyv, de vásár is van ilyen. 65. Vissza: itt kapta a zsidó nép a Tórárt (s=sz). 67. Izraeli miniszter. 69. Idegen tú. 70. Vissza: latin állapot (o=u), 6-7. betű felcs., fon. 72. A remény színe. 73. Két volt afrikai német gyarmat. 75. Tár betűi keverve. 77. R. A. W. 78. Névelővel, az üvegyártás alapanyaga. 79. Irgalmas szívű rabló, a régi angol balladák legendás hőse, utolsó betű fel. 82. Kicsinyítőképző. 83. Gimnázium fajta. 84. Olasz én. 86. ...va, ála. 87. Az élet megrontója.

39. Afrika legmagasabb hegye, 6010 m magas, utolsó betű fel. 90. A mitológiai alvilág pereme.

Függőleges: 1. Amerikai zsidó zeneszerző, tej. nevén. 2. A filozófiának az a része, amely a létezésről szól (u=i) 3. Vissza: nem sűrű. 4. Vissza: a román nemzeti pártvezetést egykori vezére. 5. Vértanu. 7. L. D. 8. Vissza: n-nel a végén, éke, tréfa csattanója. 9. Egykor önálló hercegség Dél-Franciaországban. 10. Ekezetten, héber világl. 11. Verdi-opera. 12. Svájci óra-márka keverve. 13. Felkely. 14. Pál apostol eredeti neve. 15. Amerikai író, 1903. regényeiben az érvényesülésért való küzdelmet ábrázolja. Teljes nevén, utolsó betű dupl. 18. Középmagyarországi köztársaság, 7-8 betű felcserélve. 23. A szegény embert még ez is húzza. 24. Héber nép. 25. Tudori cím, rövidítve. 27. Vissza: csapadék. 30. Héber légi, légies. 34. Arab kalifa, a mohamedán állam megalapítója. 37. U-val az elején, szavazategyűjtő láda. 39. Sellők, tengeri tündérek, francia fonetikával. 42. ...Wilhelm, német író, „Der Hungerpastor”

43. Minden izraeli háziasszony álma, 4-ik betű duplahangzó, fon. 45. Ötlet. 46. A madarak királya, — ekezet felesleg. 47. Okori főnői városállam, a mai Szur helyén, fon. 50. Két szó: 1. Boltozat. 2. Tétlenség, lustaság. 52. A legalsóbb indiai kaszt tagja. 53. Francia év. 55. Két szó: 1. Idegen számnév. 2. Allat, népiesen. 56. Katonai ladik, állóhidak alapjának használják. 57. Vissza: büntetés végrehajtására szolgáló eszköz. 60. Két szó: 1. Kínai kommunista vezér. 2. Tollforgató. — 64. ...ga, román nemzeti eledel. 65. Az időjárás térképén, az egyenlő légnyomással bíró helyeket összekötő vonal. 66. ...Alajos, magyar szobrász (1856-1926) „Szent István szobra”, stb. 68. Ilyen fűrész is van. 69. Vissza: Jákob apósa. — 70. Papi illeték. 71. Angol szindarab, vagy film tartalma, első betű duplahangzó, fon. 73. K. K. E. I. 74. Magánhangzótlán héber gyertya. 76. Boldog ember, kinek nem volt anyósa. 78. Francia ív, fon. 80. ...la. 81. Bon betűi keverve. 85. Puhá fém. 88. Német személyes névmás.

UJ KELET

REJTVÉNYPÁLYAZAT SZELVÉNY 346

Név: _____
Cím: _____

343. SZÁMÚ KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE:
Vízszintes: 1. KOSSUTH, 6. SIMSON BÄR NOJ, — 22. SHANTA RAO, 26. DEM OSTHENES, 54. ARITMETIKA, 73. BUROK GRAFIT, 89. HENRI BERGSON 90. AMATÖR.
Függőleges: 1. KOSZTOLÁNYI, — 2. SZARDINIA, 11. BASERMANN, 15. JISZRAËL GALILI, 18. MAURITIUS, 43. NOMAD DON, 52. DEGAS, 60. PETICIO.

CINEMA TEL AVIV
Meg 5 napig!
PEYTON PLACE
Főszerepben:
• LANA TURNER
• LLOYD NOLAN
• DIANE VARI
• ARTHUR KENDY
Hétköznap: 3.15, 6.15, 9.15
Szombat este: 6.15 és 9.15
Pénteken, d. u. 2.15

HABIMA H
Tel-Aviv márc. 29., szombat
6.45
A TOJÁS
9.45
Simone Masar látomása
JOSZÉF BULOFF
Haifa, márc. 28., péntek
„Orah”, 8.30
AZ ÜGYNÖK HALÁLA

Jiddis zenés színház
Jazur, márc. 28., péntek
8.30
Tel-Aviv, márc. 29. szombat
Bét Hápoél, 6.30 és 9.15
HEISELE
FUN OSTROPOLIE
zenés vígjáték 3 felvonásban

TCHÉLET MOZI
Tel Aviv
Naponta: 2.15, 5.15, 7.30, 9.30
PIROSKA
németül beszélő film, magyar dalokkal és táncokkal

CÁFON MOZI
T. A., Raasoo, busz: 13, 25, 61,
3.30, 7.15, 9.30
Ich und meine Frau
Paula Wessely — H. Hörbiger
MEDRANO CIRKUSZ
Naponta két előadás:
4.30 és 8.45 órakor;
szombaton 6.15 és 9.30-kor;
pénteken egy előadás,
délután 2 órakor

10 1958 III 28 Uj Kelet

Tavaszi modellek
elegáns
kabátok-kosztümök-szoknyák
MAXIMA Tel-Aviv, Allenby 92.

Ünnepelje a חג החרות
Tuv-Táám cipőben
Tel-Aviv, Allenby 60.
Gazdag választék érkezett 1958-as olasz modellekből

A volt Neuberger penzió szobáit és kertjeit átvetítettük és saját penzióinkhoz csatoltuk
Előzetes megrendeléseket kérünk
PENGUIN Naharia B.M. 27
PENZIÓ — KÁVEHÁZ — ÉTTEREM

LA FAVORITA
ESPRESSO-gépek gyára
mint azelőtt, **CHOLON**
ÚJ MODELEK • MERSEKELT ARAK
Cholon, Senkár-utca 22. Tel. 84857

Pészáchi nagytakarításhoz
a konyha teljes kitakarítására
az ágy alapos rendbehozására
a szekrény módszeres kitisztítására
A
LINDOL MENDENT ELPUSZTIT
dzsukot, polosztát, hangyát, legyet és szunyogot
Sheel gyártmány
700017

APRÓHIRDETÉSEK

ADÁS - VÉTEL

Ingyen ÉKSZER - becslés VADNAI órák - ékszerész vétel - eladás Külön kölcsön-osztály TEL-AVIV, ALLENBY 72

Erisztém a tisztelt magyarajrói közönséget, hogy PETACHTIKVAN, az Ichilov- és Hagana utca sarkán, az Ulán Cvi mellett, VIRAG- ÉS EMLEKTÁRGY-LETET nyitottam. Szívvelyes partifogásit kér ANNA FISCHER.

Elsőrendű NŐI RUHA GYERMEKRUHA FÜRDŐRUHA NŐI BLUZOK konfekció-üzem bármunkát gyorsan, pontosan vállal. Tel-Aviv, Allenby 81/a.

ELADÓ ESPRESSOGÉP, három- és kézfűrészes, modern modell. J6 feltételek. Felvilágosítás: „Dachau”, T. A., Allenby 123. „No 5446” alatt.

Export gyapjutarakörök, minden nagyságú ÁBRÓSOK szőterre, vászon konyharuhák

KRÄUPL ágynemű-emelet T. A., Pinsker 4. (Noga-ház) Tel. 25421. 10-1. 4-7 Alkalmi vételek

OLCSÓ! - Lelegelőszívó európai cocktail-, báli- és nyáriruhák kölcsönzése és eladása. Nagyság 38-52. T. A., Somo Hámleth 64. 2-es lakás.

AMERIKAI RUHÁK, nagy választék. Ksentyovszky, Tel-Aviv, Bar Glora 8. Dizengoff 66-nál.

...és végül mégis Stampfhoz érkezzünk el, ha szöveget venni, eladni vagy javíttatni akarunk.

STAMPF Tel-Aviv, Hess-u. 1. Tel. 28931.

BESZERZÉS A KAROSUSÁG IITKA: Ehrenthalné Füzesszalóna, Ramat-Gan, Arizoroff-u. 18.

Könyvek - Könyvtárak JO ES ÚJ KÖNYVEKÉI olvasni Jám bor Eliseva kölcsönkönyvtárból, Tel-Aviv, Allenby 84. sz. udvarban. Könyvekét a legmagasabb áron veszek.

OKTATÁS Héber nyelvkurzus Bait Jamban

Április 1-től dr. József Károly esti héber nyelvkurzusokat indít Bait-Jamban, kezdők és haladók részére. Jelenlétek: Bait-Jám, Dániel-u. 19. Bait Rubinstein.

LAKÁS-BERLET LAZAR, ÜZLETHELYISÉGET a közismert „Ex press” iroda útján, Tel-Aviv, Merkáz Bálté Melehcá 5. u. Tel. 5376. (10-1. 4-6.)

LAKASAT, ÜZLETHELYISÉGET bérelni, eladni gyorsan. Forduljon bizalommal a Weinberger Melehcá-utca 12. - Telefon: 4923. (10-1. 4-7).

ÚJ OLEKÁK engedmény lakás-üzletközelítési díjból T. A.-ban és környékén. Forduljon az ismert Ringel Irodához, T. A., Nachlat Benjámin-u. 39., tel. 5713.

MUHELYNEK, vagy raktárnak való, utcára néző, 50 négyzetméter helyiség átadó szonatal. T. A., Jehuda Hálévi-u. 54. (3-5-ig).

BUTORÖZÖTT, vagy úres, szoba-konyhás lakást keres házaspár Givátájmban, vagy környékén, magas házbrérel. Gáti Ignác. Givátájmban, Gordon-u. 31.

ELCSERELNEM Natanja teniszpárti 1/2 szobás, összkomfortos lakóházat hasonlóval Choloban, csatlakoztatás. „Caere” jellegére a kiadóba.

JERUZSALEMBEN, Bét Mázmban kettőszobás jutányosan eladó. Blochauer lakásközvetítő irodája, Hotel Zion, 10-12. 4-6.

1/2 szobás, komfortos szúk-lakás, terasz, áprít gyümölcsös-essél, eladó. Azonnal beköltöhető. Farkas, Ness-Ciona, Sikum Programszol 104/b. (d. u. 4-6)

KETSZOBAS, összkomfortos lakás nagy fedett terasszal, szép helyen eladó, Jeruzsálem. Cáfón Tulpot 10., d. u. 3-5-ig.

Levelézés - Házasság

38 ÉVES amerikai, vallásos-modern feleséget keres 28-35-ig. „Uriember” jellegére a kiadóba.

Forduljon bizalommal irodánkhoz, ahol csak megfelelő partikat ajánlanak.

"FORTUNA" házasságközvetítő iroda HAIFA, III. em. (4-8-ig). Minden kor és kategória megtalálható életvitélrel. TURISTÁK - ÚJ OLEK (4-8 óráig, péntek kivételével) Szombaton 5-8-ig.

ALLÁS FOGLALKOZÁS

OZEREKET, házvezetőnőket közvetít és keres: Erna Dávid, Tel-Aviv, Ben Jehuda 218, telefon 28033. (10-12. 4-6.)

ELSGOSZTALYU VARRÓNÖT keresek női konfekció varrásokhoz. Seidmann, Tel-Aviv, Bloch-u. 31.

Keresünk állandóra 1. Önálló szakértő munkavezetőt 2. Szög alet-alet Singer gépen varró nő

Ajánlkozás: I. M. Márkuza költővágyár, Tel-Aviv, Nachlat Benjámin 14.

MUNKASNÖT keresünk guntjátékok festéséhez és tisztításához. Jelenlétek: „Dachau”, Tel-Aviv, Allenby 123. „No5512” alatt.

KOZMETIKA

Csak RAMAT-CHEN és környéke! Az elegáns fodrász- és kozmetikai szalon "OLGA" (azelött Párizs és saját „Olga” szalonja, T. A.) a minőség és a siker szalonja. Látogasson el hozzánk és győződjék meg.

Ramat-Chen Ramat-Chen-u. 12. (34-es autóbusz - a „Migdál” megállónál)

DESIREE KOZMETIKA, Tel-Aviv, Allenby 26. Telefon 62745. Teljes arcápolás a legkiválóbb szőrumokkal 2.600

SZŐRELTAVOLITÁS VEGLEGESEN ÉS NYOMTALANUL, teljes garanciával, arérol, karról, lábrol a legmodernebb villanygépekkel. „ORADIN”, T. A., Ben Jehuda 238. (Azelött Makkabi-u. 7) Telefon: 20583.

KERESÉS

KISOK-PALYARÖL indultam Liechtenwörthben szabadultam, tanulat keresek kölcsönös igazolás-ra, vagy költséget téríték. Berkovits Maany, a második hajóból. Címem: Ahuva Krausz, Zaragoza, doár Rechovot.

BIRÓ BELÁT keresi Antony Dénnes, Jeruzsálem, POB. 1179.

KÜLÖNFÉLE

AJANDÉKOSMAGOK - „Ikka”, Valencia narancs, kitching exportár, csokoládé, délműszer, ferőtlenített ruhánemű. „TRANS-ORIENT”, T. A., Hár Szimáj-u. 2. és Nachlat Benjámin 53., tel. 60979. - Haifa: „TRANSORIENT”, Hámánál-u. 35. Bloch-u. 12. és Székely, Herzl-u. 16. - Jeruzsálem: Foto Eliezer, Egeddel szemben. - Beér-Seva: KKL. 146.

VILLANYBOILEREK, vízvezeték-szerelés, garanciával, GYENES, T. A., Sheinkin 61. Tel. 87808. Praktikus ajándéktárgyak.

EDENY ÉS HAZTARTÁSI cikkek, festék és vasárak - nagy választékban - legújtanysabb beszerzési forrás „Ferrum”, Tel-Aviv, Ahija-u. 28. Ahija csanakokkal szemben.

MERKÁZ HÁDIROT

BNE-BRAK, AKIBA-U. 66. (Dubek-gyárral szemben) Telefon: 72903. 1) 2 szoba, komplett, luxus. (báji mesutaf), központban, Dubek mellett, 5000.-kp., 2300 jelzálog. Azonnal beköltöhető. 2) 3 szoba, komplett, luxus, külön udvarral, a templom-nál kiadó. Csak 5300.-. Azonnal beköltöhető. 3) Nagy hál- és baromfiüzlet központi helyen, 4500.-. Bőséges megéltetés. 4) Egy szoba, komplett, külön központban 1000-ért kiadó. Azonnal beköltöhető.

JITT Zahava FÜRDŐRUHÁK megrendelésre DIZENGOFF 96713377

Rendelje meg az UJ KELET

HAZHOZ KEZBESITVE RAMAT-GANBAN: Bákól Lánóár, Blak 51. BEER-SEVAN: Koltal, XVI. utca 65. RECHOVOTON: Erényi, Achád Háam-u. 4. PETACH-TIKVAN: Ahija könyvtár, Mohilever-u. RAANANAN: Anshei Baruch, POB. 48. és az ország összes többi helységében bizományosunk útján.

"TIZÉVES IZRAEL" JUBILEUMI ÉVKÖNYV

Ez az a könyv, amely a zionizmus történelmének és fejlődésének a magyarázatát adja. A Brit Ovidim Mizlaknium Bó-jisráral, az idősebb Dolgokó Szövetsége hívatástól teljesíteni azon elhatározásával, hogy vállalja magyarázó tagjai és általában a magyar nyelvű számára a jubileumi esztendő alkalmával egy méltó emlékirat kiadását. A kitűzött feladat és cél elsősorban az új olé részére lehetővé tenni tómról és nívós irodalmi feldolgozásban Izrael 10 éves történetének átfogó és olvasmányos megismertetését. De minden várak számára is értékes lesz az emlékirat, amely a magyar nyelvű úttörőnek, építőnek, a cionizmus galom régi és új harcainak tárgykörében szemléletben tárja fel mindazt a küzdelmet és diadalt, amely Izrael országának, állami és nemzeti létének 10 éves fennállásához vezetett. A „Tizéves Izrael” című jubileumi évkönyv a kormánybizottság hivatalos jubileumi jevényével disztinguált, művészi címlappal, keménykötésben, fehér fémcsipesz papíron kb. 200 oldalas illusztrált szöveggel kerül a sajtó alá és megjelenése május havában biztosított. - ha a magyar nyelv előfizetésével előmozdítja azt. A díszes kiállítás és gazdag tartalom könyv csak előfizetés útján, igen jutányosan 11.3.- árban, még feljebb, de legkésőbb f. év május 1-ig rendelhető meg a szövetségi központi és kirendeltségi irodáiban, személyesen vagy iránbén, a megrendelő nevének és címének pontos feltüntetésével és az előfizetés összegyűjtésére felkérésével, illetőleg postacsekk bekladásával, vagy 42181 számú postabank számlára átutalásával. A Szövetség Vezetősége

H A I F A I APRÓHIRDETÉSEK

Egy lépést te tegyen: LASZLO KÖLCSÖNKÖNYVTÁR LAKASON CSERÉL. Haifa, Allenby 79.

MARCHUS 28-29-én, szombaton, a haifa gyantemplomban Lantos telavivi főkéntor énekel.

LEGSZEREB NYARI és kettőruhák, tüved kostümök, legelsőbban: Haifa, Hechluc-u. 34. (udvarfőlelelet).

ÉRVENYESÜLÉST előmozdító szakkönyvek kaphatók. Lager könyvkereskedés, kölcshányvtár, Haifa, Herzl-u. 13.

ELADÓ alkalmi áron kétszobahallós, összkomfortos lakás Kirjájt Eliezer, Sikun Vatiké Hahiszadrut központi helyén. Ginter, Kirjájt Eliezer, Haifa, Házajntu. 7. 45-65 vonal.

Radió Az Izraeli rádió magyar adása 20.15 órakor a 33.3, 43.9, 497 és 460 méteres hullámhosszon hallható.

PÉNTÉK 6.30: Máj tovu, 6.35: rövid hírek, 6.37: torna, 6.47: zenétó óra, 7: hírek 7.15: hanglemek, 7.58: rövid hírek: 12: énekszámok, 12.45: Spanyol zene, 13: szimfónikus tánok, 13.30: hírek, 15.30: kábbát sabbát műsor, 16: Mjúsági műsor, 17: rövid hírek, 17.05: Mozart: „Titus” - I. felvonás, 18.10: néptánok, 19: hírek, 19.15: műsorismertetés, - 19.35: könnyű zene, 20.40: szórakoztató zene, 21.15: Mendelssohn: Kétzongorás verseny, Asz dur, Schumann: Szimfónia, Bé dur, „Tavas”, 22.30: hanglemek-műsor, 23: híresszefoglalás. PÁRHUZAMOS MŰSOR: 18: Zenel egyveleg, 18.30: Hangverseny-ismertetés, 21.30: hírek könnyű héber nyelven. A hadsereg műsora: 18.32: Kedvelt dalok kívánság-műsora, 19.40: népdalok, 20: Bethoven: „Leonora III.”-nyitány, Sostakovich: Szimfónia, No. 9. 21.15: Offenbach operettészmet, 22: tánczene.

Oveletes gyógyszerárak: 17-24 óráig Tel-Aviv: Abramsky, Allenby 42. tel. 35. 26. Jaffe, Ben Jehuda 172. tel. 24-543. Zelndur, AchadHáam 51. tel. 38-51. Sanitas, Im Gahro tel. 88. Ziva, Schunat Hatikva, tel. 67-408. Vita, Jaffo 6/61. tel. 82-978 (23 óráig).

SZOMBAT 7.30: Adon olám és hanglemek, 7.45: „Jözéget” - hanglemek, 8.30: hírek, 8.45: Corelli: Concerto Grosso D dur, Antonio Soler: Quintett, orgonára és vonósnégyesre, 8.45: kedvelt melódiák, 10: zenei találkaverseny, - 11: Van Williams: „Harcosna”, nyitány, Elgar: Hjúszai felgőbrül, 1. 11.30: „A fürgöny felgőbrül”, 12.30: héber dalok kívánságműsora, 13: Színház és filmzene, 13.30: hírek, 15: Krausz Edit és Hiltmann Ruth zongora-negykezesse: Dvorzak: Legendák, Schuber: Két induló, Milhán: Francia szvit, 16.45: cházandók, 17: 40: a Kol Jisrael zenekar könnyűzene számok, 18.15: „A Gavotte ritmusára”, 18.30: zene egyveleg, Szadja Dámári Szeszecsházában, 19: hírek, 19.30: Hámávól és Melehcá műsor, 20: találós kérdések, 20.30: tarczai műsorok, 21: hírek, 21.15: Rossini: „A tolvaj szerke”, - nyitány, Rachmaninoff: Zongoraverseny, c moll, Artur Rubinstein előadásában, Csajkovszkij: Olasz Capriccio, 22.30: tánczene, 23: híresszefoglalás, 23.05: tánczene, 24: Hatikva.

Párhuzamos műsor: 18: Néptánok, 18.30: filmzene, 21.30: hírek könnyű héber nyelven.

A hadsereg műsora 18.32: Sabbát kimenetekor, 19.15: Táncparádé, 19.45: néptánok, 20: Broadway melódiák, 20.30: zenei mozalok, 21.15: tánczene.

Oveletes gyógyszerárak: Tel-Aviv 19-24 óráig Dr. Schwarz, Allenby 17, tel. 24-553. Blumenfeld, Dizengoff 306. tel. 23-049. Krinkin, Herzl 10, tel. 53-23. Ben Jehuda 142, tel. 23-535. Jaffo 4/10, tel. 82-700 (23 óráig).

A Hitachdut Oléj Hungária közleményei:

A telavivi HOH SZÉDER-ESTJE

A telavivi HOH a tavalyi nagy sikerre való tekintettel elhatározta, hogy az idén is megrendeli a gyománnyos ünnepl szederesztjét. Az idell szederest 1958. Április 4-én este 7.30 órakor kezdődik a HOH kultúrtermében (Hájárkon-u. 61. sz.).

Az ünnepl szertartás vezetője Ben Cvi Smuel, a telavivi HOH elnöke, kitching kántorok közreműködésével A szeder-estet különbözősen ünnepléssel teszi: Steinfeld Avrahám volt bécsi főkéntor, a Mapu-utcai, Habaim Jásrés templom főkéntora és két esodákántor kischá, a 11 éves Mose és 14 éves Chajim; továbbá Szucs Gábor operanékes közreműködése. A bőséges szeder-vasorát a kvallitásról és kóserárságról előnyesen ismert kitching Ness-Ciona téren szervezték.

Jelenléteket a HOH titkárságánál a hivatalos órak alatt (10-1-ig).

A vasóra, itallal együtt 6.-font személyenként.

A helyek korlátozott számára való tekintettel, kérlek az érdeklődők melóbbi jelentkezését (eg-később március 31-ig).

JERUZSALEM

A HOH jeruzsálemi helyicoportja hagományos SZÉDER-ESTET rendez. Felvilágosítás és jelentkezés a HOH irodájában, régi Hiszadrut épület, 31-es szobában, d. u. 4-6 között.

Kovács Edith, kozmetikus (Étos-budapesti diploma) Legmodernebb módszerek, peeling kezelés új, villamos géppel; végleges száreltávolítás rövidhullámmal. Kikár Masaryk 17. Tel Aviv. Tel. 22271.

ALHA MINOSÉGI GYÁRTMÁNYOK נשד להסה Eüvör, vanilásucok, lekvárok, konfitürök, eszenciák, mána-szörp, asztalisó, torna, ecet, fűszerek, étszóda, méz. ...ÉS A HAZ TAKARITASAHOZ NIKI, NIKLON ÉS NIK

Amerikai gyártmányú frigidairek érkeztek a g y választékban. Árusítás részletre is, teljes felelősséggel. Tel-Aviv: „Elektrokor” - Bét Hadar Haifa: „Hámekárér” - Bét Hákránot Askalon: „Levanon” - Afridár

Sport As NE küzdelmel mind nagyobb feszültséget váltanak ki. Egyfelől a bajnoki lista élen válik elésebbre a viaskodás minden újabb fordulóban, másfelől a legelső zónában a viaskodás ki ítélesztésű harc a kieséstől fenyegetett csapatok között. A Makkábi Haifa nagy-zott. - A Makkábi Haifa nagy-zott. - A Makkábi Haifa nagy-zott. Jisráeli Bukoviza másfél-éves luddi kishuti szerdán elgázolta a vonat és a gyereket - könnyű sebessé-ekkel húzták ki a kerek-olól. A gyerek a sinek kö-zött játszott és Slomó Goldsteinnek, a Haifa-jeruzsálemi vonat vezetőjének már nem volt ideje arra, hogy teljesen lefekezzen. A mo-dony és az első vaggon a-dony a gyerek felett, am-íg a vonat csikorgovya megállt. Az egyik vasutás a vonat alá mászott és a remült utasok szeme láttára kihúzta a gyereket a kere-kek alól. Az utasok egyik- orvos volt, aki megvizsgál- ta a kishuti és megállapít- totta, hogy az csak könnyű karcolásokat kapott.

Ujabb bombamerénylet Argentína fővárosában

Buenos Aires, (Reuter). - Tegnap este bomba robbant az egyik peronista hetilap irodájában. A robbanás súlyos károkat okozott, seb- sülés azonban nem történt. Az elmült hetekben ez a né-gyedik merénylet, amelyet peronista intézmények ellen az argentin fővárosban elő-ztek.

Indonéz ember-majom

Dzsakarta, (Reuter). An indonéziai távirati iroda töl- li, hogy Szumatrán sikertöl- éve elfogni egy kb. 17 éves nőtény szindáj-majmot, a- mely állitogat az emberhez legközelebb álló majmfajta. A szindáját már többzor megfigyelték, de ezideig még soha sem sikerül elfogni. Annakidején a holland hatóságok nagy díjat tűztek ki annak, aki egy élő szin-dáját ad át nekik. Az antro- pológusok szempontjából a zsákmánynak rendkivül nagy tudományos jelentősé- ge van. A majmot Posselt, fehér szőrzet borítja.

fejezésig. Holnap a Makkábi Rámát-Gán - Makkábi Petach Tikva; Makkábi Rechovot - Makkábi Tel Aviv; Makkábi Cáfón - Makkábi Risomom. A Makkábi Petach Tikvában a Makkábi két-napi emlékműközést rendez hósi halottáinak, Turkenicsnek és Vo-davoznak a tiszteletére. Erre a rendezvényre a Makkábi Tel Aviv, Jeruzsálem, Hádárom, Haifa, Kir- jájt Motzkin és Rámát-Gán csapa- taik hivat meg a rendező egyesül- teket. A kishámba bajnokszárban már csak két forduló van hátra a be-

Kétmilliárd Jollárba fog kerülni egy embernek a Holdba való kilövése

Könnyebb lesz eljutni a Marsra, vagy a Vénusra, — mondja Eisenhower elnök tudományos tanácsa

Washington, (Reuter). — Az Eisenhower elnök mellett működő tudományos tanács tegnap rendkívüli érdekes tudományos analízist tett közzé a világűr meghódításának lehetőségeiről, amely megállapítja, hogy légűrhajóknak sokkal könnyebb lesz eljutni a Marsra vagy a Vénusra, mint a holdba, mert ezen a két bolygón van atmoszféra, amelyet fel lehet használni a leszállási sebesség csökkentésére. A jelentéshez Eisenhower elnök ir előszót, megállapítva, hogy az analízis annyira világos és reális és olyan érdekesnek tartotta, hogy a benne foglaltakat tudtára adta minden amerikai katonának, sőt az egész világnak.

A világűr-kutatás szempontjából a bizottság három korszakot állapított meg. Az első fázisban „minimális érintkezést” akarnak megteremtetni a Holddal. A második időszakban ugyancsak minimális kapcsolatba lépnek a bolygókkal, de ekkor már embert is kilövet-

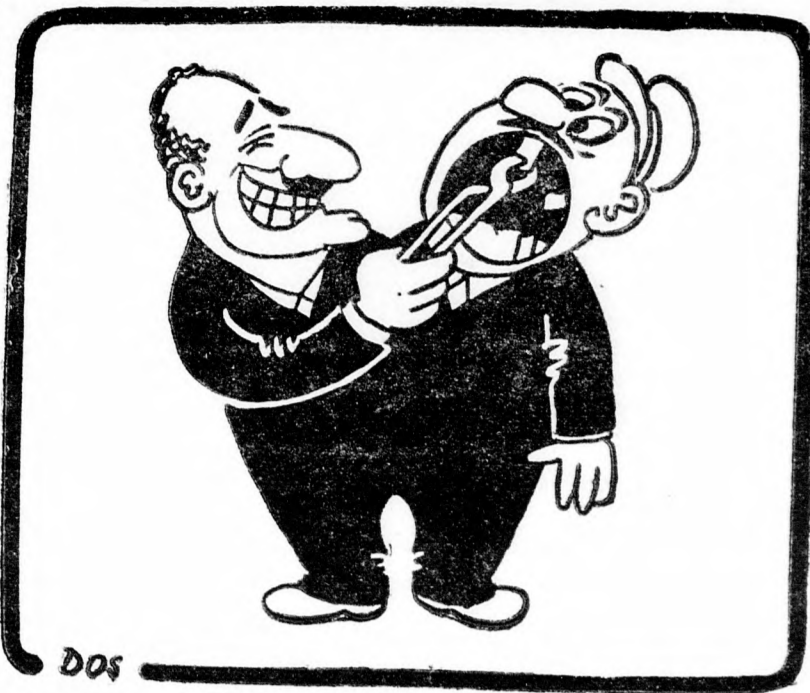
nek a világűrbe. A távoli harmadik fázisban lehetővé válik majd emberek leszállása (és visszatérése) a Holdban, valamint a bolygókon, azoknak tanulmányozása céljából. A jelentés azt jósolja meg, hogy a harmadik legtovábbi időszak a század vége előtt fog bekövetkezni.

A világűrrepülés katonai lehetőségeiről szólva a jelentés megállapítja, hogy a belátható jövőben a világűr csak kommunikációra, táviróállomások felállítására, cirkálásra és meteorológiai kutatásra lehet felhasználni. A bizottság elutasítja azt az elméletet, hogy a világűr maga hadszíntérre válhat és hogy bombázó bolygók közlekedhetnek benne állandó pályán, valamint hogy a Holdon katonai támaszpontokat lehessen felállítani a Holddal kapcsolatban még a legtovábbi tervek sem tetelezik fel, hogy bármiféle hasonló célra lehessen felhasználni. Mint hogy az ember kalandokat kereső teremtmény, két-

ségtelen, hogy eljön az idő, amikor már nem fog ellentét állni a kísértesnek és elrepül a bolygókba, megnézni, hogy mi történik azokon.

A jelentés megállapítja, hogy egy embernek a Holdba való kilövése és onnan a földre való visszahozása kétszer millió dollárba fog kerülni, egyben azonban megjegyzi, hogy nem felelne meg a nemzeti érdekeknek, ha a világűr-kutatást a többi tudomány-ágak rovására folytatnák.

EGY NÉP, EGY VEZÉR, EGY FOGSOR!

Folytatódik a tisztogatás Szíriában

(Sajtótitár)

A Kneszet megszavazta a miniszterelnökség költségvetését

Ben-Gurion bejelentette, hogy új népszámlálást készít elő a kormány

Jeruzsálem, (Az Új Kelet tudósítójától). — A Kneszet tegnap délután jóváhagyta a miniszterelnökség költségvetését, amelyben a tervezett rádióújság számára előirányzott 620 ezer fontot a koalíciós partnerek között

létrejött egyezmény alapján a minisztérium „tartalék” költségvetésének cikkelyébe utalták át. A pénzügyi bizottság elnöke közölte, hogy ennek a „tartaléknak” a felhasználásáról a Kneszet pénzügyi bizottsága fog határozni. Ezzel gyakorlatilag bizonytalan időre lekerült a napirendről a már kormányválság felidézésével fenyegető rádióújság kiadásának ügye.

A miniszterelnök hivatalának költségvetését ismertette és felhívással fordult az ország lakosságához, hogy fogadják szeretettel a jubileumi esztendőben érkező külföldi látogatókat, áremelések és tisztességtelen uszoraügyletek nélkül. A továbbiakban Ben Gurion hangsúlyozta, hogy a Tudományos Tanács tevékenységét három feladatra kell koncentrálni: 1. A Negev kihasználási lehetőségeinek tanulmányozása; 2. A különféle energiaforrások kihasználásának vizsgálata; 3. A tenger és más sósvízű források megélesztésének tudományos lehetősége.

Hamarskjöld közelkeleti terve

London, (AFP). Gazdasági és diplomáciai körökben úgy hiszik, hogy Dag Hamarskjöld a jövő hét elejére tervezett háromnapos londoni tárgyalása során el akarja majd nyerni Macmillan és Selwyn Lloyd támogatását közelkeleti segélytervezéshez. Ez a terv a közelkeleti petróleum bevételekből származó jövedelmek igazságosabb elosztását alapul és azt javasolja, hogy az Irák, Száudia, Kuvait és Katar petróleumjövödelmeire folyósított előlegből finanszírozzák Egyiptom, Szíria, Jordánia és Libanon fejlesztési terveit. Az elgondolás magában foglalja a Suez-esztornna szélesbítését is.

Chruscsev a Szovjetunió miniszterelnöke

(Folyt. az 1. oldalból)

lők megállapítják, hogy a Moszkvában bekövetkezett változások azt a személyiséget állították a szovjetkormány élére, aki eddig is főintézője volt a Szovjetunió külpolitikájának. Chruscsev ezzel a kinevezéssel a Szovjetunió egyedüli megbízottja lesz a csúcskonferencián. Külpolitikai téren előreláthatóan nem lesz azonnali kihatása a változásnak, mert az elmúlt két-három évben azt amúgy is Chruscsev személyesen irányította.

Párizsban nem okozott meglepetést Chruscsev megválasztása, mert a francia fővárosban már régen megjósolták ezt a fejleményt. A francia kormány sem nyilatkozott hivatalosan, de a nemzetgyűlés folyosóján a változást úgy magyarázták, hogy a párt a központi hatalmat akarta megerősíteni, amikor azt egy ember kezébe összpontosította.

Bonni kormánykörökben Chruscsev kinevezését további bizonyítéknak fogják fel arra vonatkozólag, hogy a szovjet kormányrendszer minden körülmények között az egyeduralom felé vezet.

Az UNO központjában „lát szolagoknak” nevezték a változást, amely voltaképpen nem egyéb, mint a fennálló helyzet formális megerősítése.

Moszkva, (AFP). A Legfelsőbb Szovjet két házának közös ülészaka a moszkvai időszámítás szerint 20 óra 38 perckor ért véget, miután Nikita Chruscsev miniszterelnök 2 óra 40 perccel tartotta székfoglaló program beszédét.

Óvadék ellenében szabadlábra kerül Ámrám Blau és hat társa

Tovább fognak tüntetni a strand ellen

Noam telavivi járásbíró tegnap elrendelte, hogy kész pénzüvadék ellenében helyezzék szabadlábra a Neturé Kártá hét tagját, köztük Ámrám Blau rabbit, akik már több mint 3 hete vannak vizsgálati fogságban. A bíró már egy héttel ezelőtt elrendelte szabadlábrahelyezésüket, ha aláírják az általuk el nem ismert cionista bíróság okiratát.

Ámrám Blau rabbi a Neturé Kártá vezére kijelentette, hogy folytatni fogják a jeruzsálemi uszoda elleni tüntetéseket, amelyek miatt

letartóztatták őket, mint hogy az „uszodának még a gondolatától is égnek áll az ember haja”. Allitása szerint a rendőrség hazudik, amikor azt mondja, hogy a tüntetők megzavarták a rendet és ezzel csak el akarják nyomni a főváros békés zsidait.

Ben-Cion Deutsch vádolt azt mondván, hogy ha nem tüntetne az uszoda ellen, büntetné követné el.

A hét vádlott és további 13 Neturé Kártá-tüntető ügyében a bíró kedden hirdet ítéletet.

Cfát városa visszaköveteli a Mekorotnak kölcsönadott vízforrást

Cfati tudósítónk jelenti: Cfát városa és a Mekorot vízfeltároló társaság közötti elmegecsedett helyzet veszélyezteti a város nyári vízellátását. Tekintettel arra, hogy az utóbbi három évben a város lakossága 30 százalékkal gyarapodott, a jelenlegi vízmennyiség csak szűkösen fedezi a szükségletet. Most, hogy megindul az idegenforgalom és nyári szezonig az új strand is felépül, Cfát városa megkereséssel fordult a Mekorothoz és visszakérte a kormány által 1951-ben kikölcsönzött

vízforrást. A Mekorot tiltakozik a kérés ellen és bírói eljárással fenyegetőzik.

Abrahám Hákoen polgármester ezzel kapcsolatban közölte tudósítónkkal, hogy az ügy rendkívül komoly és a város vízellátása függ ettől. Amikor 1951-ben kikölcsönözték a forrást, a városban még nem volt strand és ezért adta ki a kormány a forrást a Mekorotnak.

HAJHULLASBAN szenvedők,

KOPASZODÓK, FIGYELEM!

Speciális kezelés új módszer szerint:
a) a hajhullás teljes megszűnése
b) új haj növeztése.

A SIKER BIZTOSITVA — EREDMÉNYTELENSÉG ESETÉN A PENZT VISSZAFIZETJÜK!

Rubin's Cosmeticum

RUBIN SÁNDOR DIPLOMÁS BIOKOSZMETIKUS
esztétikus vezetése alatt.

TEL-AVIV, PINSKER 2. TEL.: 22128.

Három halálos ítélt Csehszlovákiában

Prága, (Reuter). — A csehszlovákiai Kutna Hora törvényszéke három embert halálra ítélt államellenes tevékenység vádjával. További 7 vádlottat 25 évi kényszermunkára ítélték. Az indoklás szerint a vádlottak a népi demokrácia rendszer elleni gyűlöletből alá akarták ásni a közbiztonságot.

Szauz király külföldre készül?

Kairó, (Reuter). — Az El Achram című lap szerint Szauz király egy hónapon belül Ausztriába utazik és néhány hétig távol marad országától. — Fejszal emir trónörökös megtiltotta a király két tanácsadójának, hogy a királlyal együtt elhagyják az országot, amíg a jelenlegi vizsgálatok befejeződnek.

Lehman szenátor 80 éves

New-York, (STA). — Herbert Lehman szenátor tegnap töltötte be 80-ik életévét, amely alkalmából Amerika minden részéből és az egész világból számos üdvözlő táviratot intéztek hozzá. Lehman, aki New-Yorkban született, 1928-ban mint New-York állam helyettes kormányzója kezdte közéleti tevékenységét, majd tíz éven keresztül New-York kormányzója volt, ezt követően pedig hét évig New-Yorkot képviselte a szenátusban. A külügyminisztérium is igénybe vette szolgálatait és 1942-ben a kölcsönös segítségbizottság elnöke volt. Egy évvel ezután az UNO Részbenbizottságának élére került és ezt a tisztséget három évig töltötte be. Számos zsidó intézmény vezetőségében működött és sok egyetemen választotta doktorterré.

Egy fia és egy lánya van, másik fiát a világháborúban elvesztette.

„Tea és rejtély”

TOWNSEND KAPITÁNY NEM MONDOTT LE MARGARET HERCEGNŐRÖL

Az angol sajtó még mindig nagy eseményként tárgyalja legutóbbi találkozásukat

London, (Reuter). Az angol sajtóban változatlan érdeklődéssel tárgyalják Peter Townsend repülőkapitány és Margaret hercegnő szerelmi találkozását. Amikor tegnap elhagyta londoni lakását Townsend, újságírók és fotóriporterek nagy csoportjával találta magát szemben, akik kérdésekkel ostromolták. Arra a kérdésre, hogy fog-e megegyezni találkozásai a hercegnővel, így válaszolt: „Igazán nem tudom megmondani.”

Az egyik zártot hajhászó lap „Tea és rejtély” címet adott az úgynevezett eseménynek, azt találgatva, hogy vajon folytatódni fog-e a szerelmi kapcsolat Margaret és Townsend kapitány között, vagy pedig csak két ember találkozásáról van szó, aki elhagyta, hogy életreszóló barátságban maradjon egymással. A lapok arról is tudnak, hogy Margaret boldognak és megelégedettnek látszott, amikor a Townsennel való három-

órás együttléte után elment a moziba megnézni a „Vég a fegyvereknek” című filmbemutatóját.

A Daily Mail nagy fontosságot tulajdonít annak a ténynek, hogy Townsend már néhány órával Brüsszelszélből való hazatérése után látogatást tett a Clarence Houseban és a sajtó szerint minden jel arra mutat, hogy a százados bízik mindazon nehézségek leküzdésében, amelyek eddig megakadályozták a Townsennel való házasság megkötését. A századoshoz közelítő barátok kijelentéseire hivatkozva a lap azt állítja, hogy Townsend soha sem tekintette véglegesnek Margaret azon elhatározását, hogy dinasztikus szempontokból elmondja házasságáról. A királyi udvar körében azonban továbbra is fenntartják, hogy Margaret hercegnő nem fog változtatni elhatározásán, — írja a Daily Mail.

Negyvenezer font értékű brilliáns tünt el a luddi repülőtéren

A luddi repülőtéren nagy riadalmat keltett szerda reggel 40 ezer font értékű brilliáns eltűnése. Mary Schleifer asszony, aki az Air France géppel néhány perccel előbb érkezett Amerikából, átnyújtotta utlevelét az illetékes tisztviselőnek és ez alatt letette az ékszereket tartalmazó kizsitáskáját a

főre. Amikor fel akarta emelni a piros táskát, tünt el. Azonnal mozgósították a rendőrségi kirendeltséget, de a keresés nem vezetett eredményre. — A rendőrségi nyomozás tovább folyik.

Mary Schleifer tagja a Schleifer családnak, amely nagy összeget adományozott a Bar Ilan egyetem felépítéséhez.

A Mitál Hápájisz eredményei

A Mitál Hápájisz tegnapi sorsolásán a 30 ezer fontos nyereményt az 167221 számú sorsjegy nyertte. Tízezer fontot nyert — 173354. Öt ezer fontot nyert — 140386. Az egész sorsjegyet vásárlók pótszelvényei közül a 462110 számú tízezer fontot nyert. Ezenkívül még számos nyereményt sorsoltak ki.

Kamatmentesen részletre

eredeti áron: bútor, terrasz-bútor, mosó- és varrógépek, rádió, textil, férfi-, női- és gyermekruhát cipőt, gyermekágyat, galanteria-áru, optikai cikket, ékszert, kerékpárt, szőnyeg, stb.

Ha nem részletre akar vásárolni, 12 fontot megszerzelni a következő cikkek egyikét: Előszendű fürőkád, tartozékokkal, varrógép, rádió, formika-asztal, 4 székkel, megasztós szekrény, Elastic szőnyeg, Supergas, 250 fontos esztendőgy.

A részleteket üzletünkben tudhatja meg.

TAAM-HAIM
Hamasz: J. Telinschneider
27 ALLENBY RD. TEL-AVIV
(Last Shop on the Outgoing Train. 22088)

Ha gond nélkül akarja tölteni a széder-estét, tálesz, tfilin mezuzát és imakönyvet

A megbízható forrásnál vegyen. Mérésért, legolcsóbb árak.

UNGÁR MAJSE
TEL-AVIV
az Allenby-úti nagytéplomná (ezelőtt Budapest)